ateitis

Gegužė / 1977

ateitis

1977 GEGUŽĖ/MAY Vol. LXVII No 5

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos - lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas

ANTAI... — K. Trimakas 142
Moralinė maišatis — Ant. Paškus 145
Motinos šešėlyje (eil.) — J. Augustaitytė-Vaičiūnienė 150
Madonna miseria (eil.) — J. Baltrušaitis 150
Motinai (eil.) — Alg. Pagėgis 150
Motinos legenda (eil.) — J. Aistis 151
Motina rudens naktį (eil.) — H. Nagys 152
Motinos daina (eil.) — Alf. Nyka-Nyliūnas 153
Preliudas (romano ištrauka) — J. Jankus 154
Skirtingi žvilgsniai į tą pačią Bažnyčią (4) — J. Šarauskas
Bažnyčia kaip šauklys 156
Bažnyčia kaip tarnas 158
Kad pripildytume savo namus ateitininkų ideologijos dvasia:
Pasikalbėjimas su naujuoju Sendraugių Sąjungos pirmininku Vytu Šoliūnu 161
Atgimimo giesmės (eil.) — O. Mikailaitė 162
ATŽALOS: Grįžo namo vyras — D. Ivaška 164
Atvėręs Dievui savo duris, žmogus prašvinta — R. Garūnaitė 165
KNYGOS: Hans Urs Von Balthasar — Alf. Grauslys 168
LAIŠKAI 169
VEIKLA 170

Nuotraukos: Alg. Grigaičio (141, 143, 144, 147, 156, 162), I. Grigaitienės (175 I ir III), J. Kuprio (161, visi 173, 175 II), Alg. Norvilos (165). Tarptautiniame madonų meno festivalyje Los Angeles, Ca., aukščiausią premiją laimėjusi P. Puzino "XX amžiaus madona" (viršely; nuotr. J. Kuprio), D. Tarabildienės grafikos darbai (149, 151-153; nuotr. K. Trimako), P. Sadanavičiaus iliustracija (155), R. Valiulytės piešinys (164), jaunųjų linoleumo raižiniai (166-167).

Vyriausias redaktorius: Kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 Des Plaines Ave., Apt. 409, Forest Park, Il. 60130, USA, Telef.: (312) 366-2446

Redaktoriai: Dr. Algis Norvilas ir Aldona Zailskaitė

Redakcijos nariai: Marija Eivaitė, Vilija Eivaitė (meninė priežiūra), Petras V. Kisielius, Dana Kojelytė, Jonas Kuprys (fotografija), Roma Olšauskaitė, Antanas Razma ir Linas Sidrys.

Administratorius: Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629, USA. Telef.: (312)) 424-2243

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 7.00 dol., garbės prenumerata — 15.00 dol., susipažinimui — 5.00 dol.; visur kitur — 5.00 dol.

ATEITIS — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 South Sacramento Ave., Chicago. IL. 60629. Yearly subscription in the US and Canada $7.00. Single copy $1.00. Second Class postage paid at Chicago, Illinois.

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

Todėl, širdie, per džiuguli ir kartį
Nebūk marši,
Nes amžių lobį, motinos vakartį
Tu su savim kelionėje neši.

Jurgis Baltrušaitis

KONGRESAS: Mūsų dėmesy

Ateitininkų IX Kongresas jau visai priartėjo. Vieniems jis bus smagus subuvimas, kitiems — organizacinės veiklos viršūnė, tretiems — gal didokas nesusipratimas, dar kitiems — įvykis, apie kurį jie dar negirdėjo ir, tur būt, niekad negirdės.

Šiame kongrese kiekvienas dalyvis turės savo "kongresą", įvykio asmeninį išgyvenimą. Rengėjai gi paprastai taiko taip dalyvius paveikti, kad kongreso įspūdis būtų stiprus, teigiamas ir prasmingas.

Šiame kongrese dalyvaujančių dėmesiui bus pateiktos trys labai svarbios temos: Gyvoji dvasia — kelias į krikščionišką atsinaujinimą, Katalikiškoji rezistencija ir tautos likimas ir Kultūrinės ateitininkų veiklos perspektyva ir įsipareigojimai dabarčiai...

ATSINAUJINIMAS: Merdėti ar atgimti

Pirmoji Kongreso tema yra pagrindinė ta prasme, kad ji liečia ateitininkų sąjūdžio pačią esmę bei tikslą. Iš dvasios, kaip iš versmės, nariuose kyla veiklos prasmė, motyvacija, susiklausymas, solidarumas, orientacija. Jei dvasios nėra, organizacija ir sąjūdis tampa palaida, prasmę praradusi minia.

Dvasios išblėsimo žymių (veikimo dėl veikimo ar vis didėjančio neveiklumo) ateitininkuose apstu. Ateitininkų sąjūdžio pratęsimui ir gyvavimui atsinaujinimas yra gyvybinis klausimas: be jo — bus merdima; su juo — prasidės veiklos atgimimas.

KULTŪRA: Kurti ir naudotis

Ateitininkų sąjūdis niekada nebuvo vien pasižmonėjimo ar pasauliečių pamaldumo sąjūdis. Kaip katalikų inteligentų ugdymosi ir akcijos sąjūdis, jis buria narius pavieniai ir bendrai veikti ne tik visuomeniniuose, bet ir kultūriniuose-kūrybiniuose baruose, moksle ir mene. Esant išeivijoj, šie kultūriniai uždaviniai ne tik nesumažėja, bet — priešingai — dar padidėja. Tie uždaviniai Kongrese kaip tik bus keliami.

TĖVYNĖ: Remti jos rezistenciją

Pavergtoj tėvynėj likusios tautos atsparieji veda žūtbūtinę kovą prieš komunistinės valdžios užmačias išplėšti tikėjimą iš lietuvių tautos. Mes, kitoj Geležinės sienos pusėj esantieji, negalim likti abejingi jų pastangoms, tuo labiau, kai jie patys šaukiasi mūsų pagalbos laisvam pasauliui atskleisti komunistinės valdžios daromą priespaudą. Kongrese iš naujo šviežiai ir ryškiai bus išdėstyta pavergtos, bet kovojančios tautos laisvės pastangos, kad išeivijoj esantieji atnaujintume savo pastangas jiems padėti.

TILTAS: Iš studentų į sendraugius

Kodėl daug jaunų ateitininkų akademikų laikosi nuošaliai? Kodėl nemaža studijas baigusiųjų nepereina į sendraugius? Ko reikia toms negerovėms pašalinti? Šie klausimai bus vienas pagrindinių rūpesčių konferencijoj Kongreso pradžioj.

Kas svarbiausia? Keisti organizacinę struktūrą: steigti naują jaunų sendraugių-akademikų sąjungą, prailginti Studentų Ateitininkų Sąjungos narių priklausymo laiką taip, kad ir studijas baigusieji galėtų dar keletą metų jai priklausyti? Ar naudoti naujus veiklos metodus: šaukti jaunų šeimų neoficialius susibūrimus, stovyklas ar suvažiavimus akademikams?

Mano įsitikinimu, tie siūlymai nėra tiek reikšmingi. Kas svarbiausia — tai ne struktūra ir ne veiklos metodai, o asmenys ir jų ideologinis užsidegimas. Teatsiranda keli ateitininkų ideologija persiėmę akademikai, kurie savo

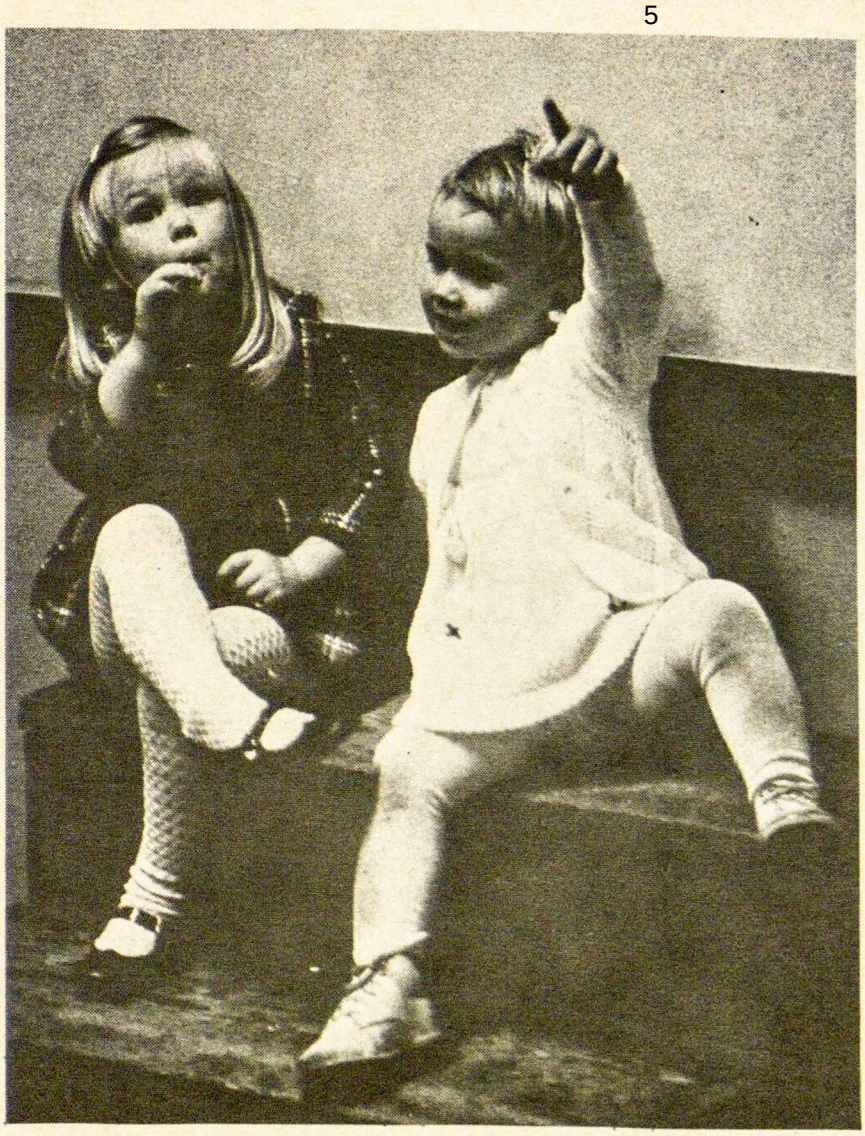

Gražutė: *Man įdomu, ar Kongreso bankete mano suknelė bus gražiausia iš visų.*

Rimtė: *Keliausim į Kongresą. Ten mes atjauninsim sendraugius, surimtinsim studentus, suorganizuosim jaunučius, kanonizuosim Dovydaitį.*

pasišventimu bendraamžius burtų ir su jais veiktų — ir reikalas bus išspręstas. Jei tokių Kongrese neatsiras, visos diskusijos apie struktūrą ir veiklos metodus bus bergždžios. Jei jų bus, su metodais ir struktūra nebus jokios didelės problemos.

MOTINA: Rūpintojėlė

Mūsų gyvenimas neįmanomas be motinos. Ji — prasidėjusios gyvybės saugotoja, penėtoja, ugdytoja. Gyvenime vykdančiajai tokią svarbią užduotį skiriama pagarbi vieta. Ta pagarba išreiškiama tradicijose (pvz. Motinos dienoj) ir mene (šiame žurnalo numeryje vaizdinio meno pavyzdžiais parinkome dail. Domicelės Tarabildienės grafiką ir dail. Povilo Puzino tapybą, o žodinio meno — motinai skirtus lietuvių poetų sentimentus).

Jauną ir gležną gyvybę saugojanti motina įspaudžia gilius ir dažnai neišdildomus pėdsakus savo vaike. Todėl kiekvienam tinka poeto Jurgio Baltrušaičio žodžiai: "... amžių lobį, motinos vakartį, tu su savim kelionėje neši".

Deja, ne visos motinos globoja gyvybę — yra ir ją atstumiančių, iškreipiančių, žalojančių. Jų padaryti sužalojimai dažnai taip pat neišdildomai lydi jų vaikus.

Vaikų ugdymo mokslininkas dr. Urie Bronfenbrenner šių laikų šeimose pasigenda vaikų globos ir tinkamo rūpesčio jais (*Psychology Today,* gegužės nr., 41 psl.; nors jis ten kalba apie amerikiečių šeimas, tačiau tai daugeliu atvejų tinka ir mums: mes, išeiviai, vis labiau imam panašėti į tuos, su kuriais gyvenam).

Rūpinimasis yra giliai žmogiškas reikalas. Dr. William Gaylin jį laiko teigiama savybe, sužmoginančia ir tuos, kurie rūpinasi, ir tuos kuriais rūpinamasi. Nors ji nėra išimtinai motinos savybė, bet tai pati svarbiausia savybė, jai globojant vaiką. Rūpestis gi dažnai taip įsispaudžia į motiną, kad ją lydi visą gyvenimą, net vaikams suaugus.

Motina — rūpintojėlė...

Kęstutis Trimakas

Moralinė Maišatis

Antanas Paškus

Kun. dr. Antanas Paškus dėsto psichologiją Ottawos universitete, Kanadoje. Giliais straipsneliais bendradarbiauja spaudoje, ypač "Aiduose". Yra rašęs ir "Ateityje".

Šis straipsnis paruoštas pagal paskaitą, skaitytą Ateitininkų jubiliejinėje stovykloje 1975 m. vasarą, Dainavoje, JAV

Gilbert Murray, senosios graikų kultūros ir istorijos žinovas, nagrinėdamas poaleksandrinės Graikijos dekadenciją, taip rašo: "Olimpo dievai prarado savo reikšmę. Jų religija nebeįkvėpė nei tikėjimo, nei moralės... Buvo prarastas pasitkėjimas savimi, gyvenimu ir normalių žmogaus pastangų veiksmingumu... Vyravo abejingumas valstybės ir visuomenės gerovei... Susidarė nuotaika, kurioje žmonės nebesistengė teisingai gyventi, dirbdami visuomenės naudai, bet ieškojo kažkokios perdėtos ekstazės..." Senosios Graikijos smukimo ženklų galima pastebėti ir šiandieniniam vakarų pasaulyje. Štai keletas pavyzdžių.

1975 m., nei vienai vakarų valstybei neprotestuojant, Šiaurės Vietnamas galutinai sunaikino Pietų Vietnamo laisvę. Šaukta prieš neišvengiamas civilių aukas Vietnamo karo metu, bet dabar tylima Kambodijoj vedamų skerdynių akyvaizdoje. Arba vėl tais pačiais 1975 m. už abortus kalėjiman pasodintas (jau išleistas) žydas gydytojas Henry Morgenthaler buvo išrinktas tų metų humanistu. Vadinasi, Amerikos humanistų draugija jį padarė žmogiškiausiu 1975 m. žmogumi. Panašūs

ženklai rodosi ir kitose gyvenimo srityse. Pvz., psichologės E. Macklin studijos (1974) parodė, kad net 33 proc. Pennsylvanijos valstybinio universiteto studentų ir studenčių gyvena drauge (36 proc. žydų ir tik 12 proc. katalikų). Įdomu, kad 90 proc. sugulovų-ių pasisakė nepatyrę jokio nepalankumo nei iš buto savininkų, nei iš vietinės bendruomenės narių. Lytinės revoliucijos aidai pasiekė ir Prancūzijos prostitučių ausis. Ir jos paskelbė (1975) visuotinį streiką reikalaudamos, kad valdžia jų organizacijai duotų lygias teises ir privilegijas kaip ir kitoms profesinėms organizacijoms. Juk ir jos atliekančios visuomenei gerą darbą. Tarp kitko streiko metu kai kurios parapijos bandė streikuojančias prostitutes priglausti ir maitinti; mat, ir Kristus užtaręs šios profesijos nares.

Panašūs reiškiniai rodosi ir religinėse bendruomenėse. Išlaisvinimo teologija užsikrėtusios moteriškės nešioja plakatus bažnyčioje su užrašais: "Pray to God. She will help you". Kitos jaudinasi, kad Dievui priskirta vyriškoji, ne moteriškoji lytis. Dar kitiems nepatinka, kad katalikų Bažnyčia abortus laiko nusikaltimu. O Kongregacijos pasisakymas prieš moterų šventinimą kunigais kai kurių katalikų palaikytas anachronizmu. Pagaliau ir katalikų rūpestis socialiniu teisingumu rodo maišaties ženklų vertybių skalėje. Pvz. pernai šv. Pauliaus universitete studijuojantys vienuoliai ir vienuolės organizavo boikotus prieš Kalifornijos vynuogių augintojus. Vienuolės, plaukuoti ir nuplikę dvasiški tėveliai ištisomis valandomis nešiojo piketus prie Kalifornijos vynuoges parduodančių krautuvių durų; vėliau tie patys žmonės buvo paprašyti prisidėti prie organizuojamo protesto prieš tikėjimo persekiojimą Rusijoje; visi kaip vienas atsisakė tokiame žygyje dalyvauti.

Panašių apraiškų registraciją būtų galima pratęsti iki begalybės. Tačiau ir iš paduotų pavyzdžių galima susidaryti sekančias išvadas: 1. tai, kas anksčiau buvo laikoma nusikaltimu, nuodėme, dabar bandoma paversti priimtina elgesio norma ar net bendruomeniniu idealu; 2. padidėjęs rūpestis individo laisve ir socialiniu teisingumu; 3. didelė dalis katalikiško aktyvumo nuslydo į periferijas, nepastebint centrinių krikščionybės rūpesčių; 4. stipriai rūpinamasi žmogaus teisėmis vakaruose, menkai tekreipiant dėmesio į to paties žmogaus teises rytuose. Išeitų, kad šiandieninės visuomenės moralinė sąmonė nevisada krypsta teisinga linkme. Gal būt, ji remiasi ant nepilnai suvoktų mintijimo prielaidų ir vienašališkai renkamom informacijom. Šitokiam spėjimui įrodymų netrūksta.

Atrodo, kad beveik visos reformos ir viešos programos šiam krašte siekia visų pirma pakeisti žmogaus gyvenamą aplinką: pastatyti, pvz., daugiau ir geresnių mokyklų, įsigyti daugiau mokymo priemonių, daugiau ir moderniškesnių sporto aikščių, panaikinti skurdžių rajonus, kelti atlyginimus ir pašalpas, išplėsti žmonių teises ir t.t. Kažkodėl gi šios girtinos pastangos laukiamų rezultatų neatneša. Jos yra nevaisingos, nes remiasi klaidinga prielaida, gėrio ir blogio šaltiniu laikydamos aplinką, ne patį individą. Tuo tarpu krikščionybė moko ir kai kurios psichologinės-filosofinės sistemos (pvz., Jungo) patvirtina, kad žmogus savyje nešiojasi du pradus: Dievą ir velnią, šventąjį ir žudiką, dvasią ir medžiagą. Užtat, kol auklėjimo-mokymo institucijos ir kitos visuomeninės programos nepripažins tų dviejų pradų žmogaus širdyje, tol jos pasiliks bevaisės. Kol auklėjimo sistemoje viešpataus dvasinių vertybių ir idealo baimė, kol visa atsakomybė bus kraunama aplinkai, ne individui, tol vakarų žmogų gaubs nuobodulys, dvasinė tuštuma ir nuolatos beišsiveržiąs smurtas. Keistoka, kad panaši kryptis pradėjo reikštis ir krikščionių aktyvistų tarpe. Tiek rūpintasi, pvz., katalikų tarpe apeigų pakeitimų, dvasiškių vedybomis, apsaugos priemonėmis vedusiųjų santykiuose, moterų kunigyste, mažumų ekonominiu gerove, civilinėm teisėm ir t.t. Regis, lyg krikščionys būtų negirdėję Kristaus įspėjimo Iskarijotui: "vargšų jūs visada turite savo tarpe, o mane ne visuomet turėsite" (Jn, 12, 8). Regis, lyg nežinotume, jog jokios sistemos, net nei krikščioniškos, žmogus neišgelbės. Tik Kristus jį išgelbės. Rodos, lyg nebūtume patyrę, kad tikėjimas laikosi žmogaus širdyje. Todėl, jos nereformavus, visos kitos reformos paliks bergždžios.

Vienašališką mintijimą seka ir vienašališkas žmonių formavimas ir informavimas. Vakarų spauda maitina jaunąją generaciją Auschwitžu, Hiroshima, Alžyru, My Lai, Kent, Vietnamu, bet ratai, labai retai teužsimena Rusijos, Kinijos, Šiaurės Vietnamo, Kambodijos archipelagus. Reikalaujama juodųjų savivaldos Afrikoje, bet nekalbama apie Pabaltijos tautų teisę pasirinkti sau valdžios formą. Demokratijos ir moralės vardan spaudžiami baltieji diktatoriai, bet taikos ir sugyvenimo ženklan pataikaujama raudoniesiems despotams. Gi vakarietiškieji biznieriai savuoju pragmatizmu pralenkia ir vakariečių spaudą ir vakarietiškas valdžias. Bendradarbiavimo skraiste prisidengę, jie yra pasirengę viskam, net krematorijumų statybai, jei tik kuri raudonoji valdžia pasiūlytų gerą uždarbį. Nenuostabu, kad vienašališkos informacijos paveikti ir politinės dvigubo masto etikos įtaigoti, net ir krikščionys palieka abejingi savo prispaustiems broliams rytuose. Norisi galvoti, kad net ir Vatikano diplomatija pasidavė tai pačiai tylos ligai. Kažin ar istorija tokio elgesio nepasmerks, drauge pasmerkdama ir visą vakarų krikščionijos laikyseną.

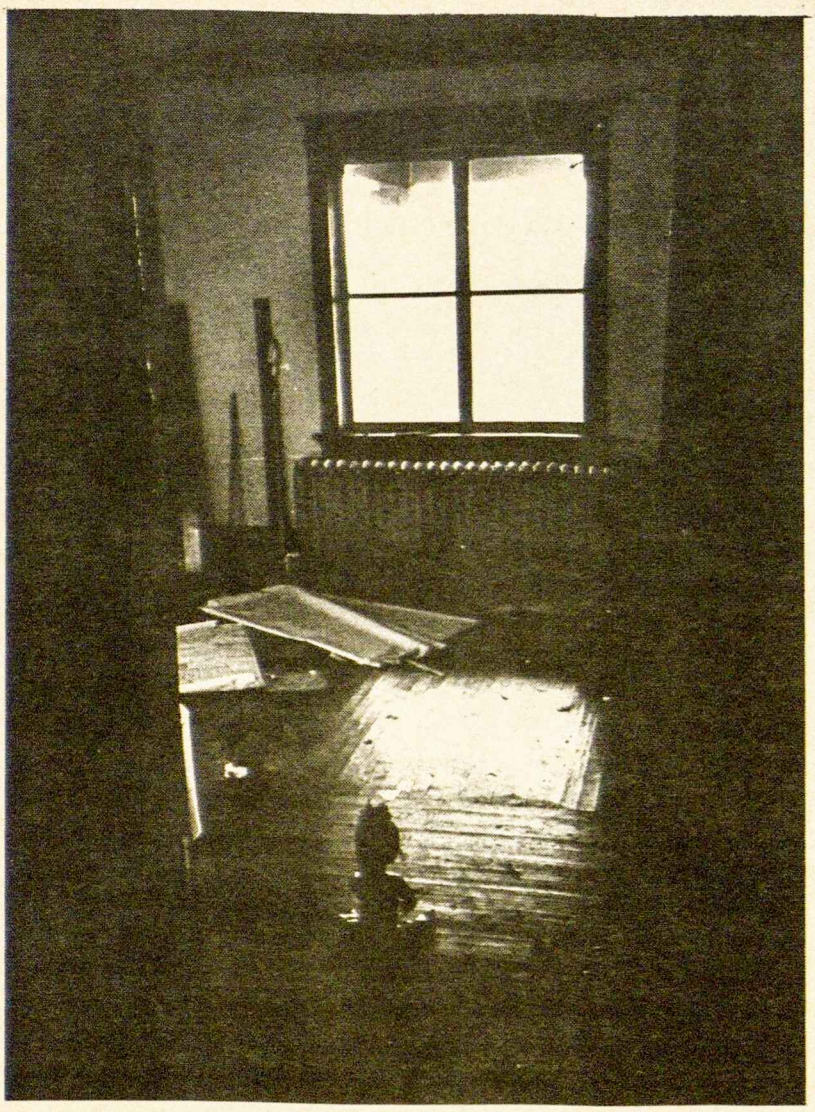

"Visa, kas žmogiška, gali klysti. Taip ir žmogaus sąžinė gali padaryti klaidų... Kaip ten bebūtų, kokios mados ar nuomonės vyrautų, ką mirtingieji jaustų ar spėliotų, tikrovė pasiliks tokia, kokia ji yra".

Krašto moralę palaužia ir jos gyvenimo apraiškų masochistinė kritika. Iš tiesų jau keletas metų, kaip, pvz., vakariečių intelektualai (ypač marksistinio nusiteikimo) plaka Amerikos šalį, vadindami ją imperialistine, jos gyventojus — rasistais, jos demokratiją — klasta, jos idealizmą — hipokrize, jos karius — žmogžudžiais, jos socialinio teisingumo pastangas — apgaule. Nesistebėtina, kad JAV pasitikėjimas savimi palūžo, jos siekiai aptemo, jos ryžtas susilpnėjo, jos veikimas paralyžuotas. O vis dėlto tik Amerika viena tebėra stipriausia kliūtimi komunistinės "laisvės" plitimui. Istorija nežino, kad kuri kita valstybė būtų supylusi kalnus pinigų kitų kraštų atstatymui, kaip "imperialistinė" Jungtinės Amerikos Valstybės. Pagaliau net ir daugiaurasinę visuomenę ugdydama, JAV padarė didelę pažangą. Vis tiek jos intelektualai negailestingai savo kraštą teisia ir ne tikrovės perspektyva, bet iliuzinės utopijos vizija. Blogiausiai, kai tokie teisėjai-švietėjai, kaip J. P. Sartre herojus Oreste, patys nesiangažuoja nei tėvynei, nei religijai, nei šeimai, nei kokiam amatui.

Prie moralinės maišaties prisideda ir krikščioniškos pasaulėžiūros centro pasistūmėjimas. Sakysime, Viduramžių žmogaus pasaulėžvalgoj Dievas ir amžinasis gyvenimas buvo pagrindinėmis vertybėmis. Šie dalykai jam buvo tokie tikri ir tokie realūs, kad nei gyvenimas žemėje neatrodė svarbus, nei mirtis baisi. Tarytum lyg Dievas ir dangus išstūmė žmogų ir žemę iš pasaulėžiūrinės orbitos. Šiandie tas pats krikščioniškos pasaulėžiūros centras nukrypo į priešingą pusę. Žmogus ir žemė pasidarė tokiais reikšmingais dalykais, kad, sakytume, Dievui ir dangui beveik nebeliko vietos. Viduramžių žmogus taip stipriai pabrėžė Kristaus dievystę, kad jis net buvo linkęs paneigti Jo žmogystę. Priešingai, dabarties krikščionis taip akcentuoja Kristaus žmogiškumą, kad yra gundomas paneigti Jo dieviškumą. Žinoma, tokia jausena bei galvosena išsilieja ir į žmogaus veiksmus, tai yra į jo dorinį gyvenimą. Viena iš pasėkų yra padidėjusi pagarba individo sąžinei.

Krikščionybė visad mokė, kad betarpiška

žmogaus doros rodyklė yra jo sąžinė. Individas privalo savo sąžinės klausyti ir pagal jos balsą savo sprendimus daryti. Tačiau gi kasdieninis katalikiškojo krikščionio gyvenimas buvo apsuptas daugybės įstatymų, įsakymų bei taisyklių. Tačiau visi žinome, kad įsakymų tinklas žmogų užtroškina, nebent mes juos laisva valia prisiimame. Užtai žmogus, pasijutęs besąs pasaulėvaizdžio centre, panoro sutraukyti ir legalistinės moralės taisyklių tinklą. Užuot mechaniškai pildęs įsakymus, jis pradėjo į juos žiūrėti savo dorinių sprendimų šviesoje. Reikalaudamas sau sąžinės laisvės, žmogus pradėjo gerbti ir kitų teises, įsitikinimus. Kitaip tariant, jis įsigijo tolerancijos dorybę. Deja, daugelis toleranciją sumaišė su indiferentiškumu, abejingumu tiesai, laikydami, kad visos nuomonės yra teisingos, visi veiksmai yra geri tol, kol jie atliekami nuoširdžiai. Tokia galvosena ir laikysena yra nesąmonė. Iš tiesų objektyviai kalbant, tėra tik viena tiesa, tik vienas teisingas veiksmas esamoje padėtyje. Vienok nevisad žmogus pajėgia tą tiesą suprasti ar tą teisingą veiksmą įžvelgti. Užtat jis ir privalo būti tolerantiškas, atlaidus kitų nuomonėms ir veiksmams. Žinoma, toks atlaidumas dar nereiškia nei abejingumą, nei pritarimą.

Pajutęs savo galią daryti dorinius sprendimus, dabarties žmogus pamiršo, kad jo sąžinė yra žmogiškoji galia. Gi visa, kas žmogiška, gali klysti. Taigi ir jo sąžinė, būdama tik žmogiška savybė, gali padaryti klaidų. Ji gali žmogų nuvesti teisingu keliu, ji gali asmenį ir suklaidinti. Vadinas, jei asmuo ir nuoširdžiai seka savo sąžinės balsą, tai dar nėra garantijos, kad jis elgiasi teisingai. Dėl to kiekvienas žmogus privalo savo sąžinę formuoti, naudodamasis objektyviais principais. Užtat, pvz., Kristus ir paliko mokamąją Bažnyčios instituciją, kad ji saugotų ir aiškintų Jo tiesą žmonėms. Užtai ir kiekvieno kataliko pareiga su Jos direktyvomis tiksliai susipažinti, prieš pasirenkant veikimo kryptį. Kaip ten bebūtų, kokios mados ar nuomonės vyrautų, ką mirtingieji jaustų ar spėliotų, tikrovė pasiliks tokia, kokia ji yra. Tiesa nepriklauso nuo daugumos pritarimo. "Aš esu kas esu" (Ex., 3, 4).

Jei praeities žmogus visų pirma rūpinosi tarnauti kitam: Dievui, savo luomui, grupei, šeimai, tėvynei ir t.t., tai šiandienos žmogus siekia būti "tuo, kuo jis yra". Jis nori išvystyti savąsias galias, tai yra save išskleisti. Šis savisklaidos, "self-actualization" judėjimas taip pat įnešė maišaties, tai yra prisidėjo prie dabartinio pasimetimo. Žmogus juk talpina savyje daugelį galimybių; daug kūrybinių ir naikinančių galių slypi jame. Jis gali kurti simfonijas ir gaminti atomines bombas, statyti krematorijumus ar šventoves... Jis gali pasidaryti sukčiumi ar šventuoju, savanaudžiu ar geraširdžiu. Vadinasi, vien žmoguje slypinčių galių išvystymas dar nepasako, kuo jis taps. Išeitų kad, neužtenka klausti, ką aš galiu daryti ar kokius sugebėjimus savyje nešioju. Privalu dar klausti, ką esu pašauktas atlikti, ką privalau daryti. Žodis "privalu" yra neatskiriama žmogiškos prigimties dalis. Šis žodis išplaukia iš vidinės asmens struktūros, o ne iš išorinio autoriteto. Būdamas žmogumi, aš privalau tapti pilnutiniu, tikru žmogumi. Gi į pilnutinį, į tikrą žmogiškumą tėra tik vienas kelias. Tas kelias nėra "self-actualization", bet angažavimasis vertybėmis.Žmogus juk pasidaro tokiu, kokiom vertybėm jis angažuojasi. Gi tos vertybės supa jį, kaip objektyvi tikrovė. Mūsų uždavinys jas atrasti, atpažinti ir už jas apsispręsti. Taip, vertybių siekimas reikalauja pastangų. Bet be jų žmogus atsidurs nuoboduly, apatijoj, tuštumoj ir beprasmybėj. Kitaip tariant, asmuo išskleis save ir pasijus laimingu tik kontakte su jį supančia tikrove, su vertybėmis.

Grįždami prie mūsų pasirinktos temos — "moralinės maišaties" analizavimo, pastebėjome joje bėgančią tematiką, kaip kokį raudoną siūlą per margą audinį. Tas siūlas tai įtampa tarp dviejų polių: tarp asmens ir kolektyvo, tarp dieviško ir žmogiško elementų, tarp proto ir jausmų, tarp širdies ir proto logikos, tarp pragmatizmo ir idealizmo. Šitokia įtampa neišvengia išsišokimų be perdėtų kraštutinumų. Keletas tokių išsišokimų buvo aprašyta. Tačiau už jų slypi tas miglotas žmogaus siekis save surasti, išsilaisvinti iš skurdo, priespaudos ir prietarų. Tačiau geri norai ir užsidegimas pasisekimo dar neužtikrina. Priešingai, jie gali žmogų, tautas ir net civilizacijas pražudyti. Būtina dar pasirinkti vertybes pagal jų objektyvią gradaciją. Žmogus, pvz., vertingesnis už medžiagą, laisvė už patogumus ir t.t. Tokios vertybių skalės nepaisymas, sauvališkai vieną užkeliant ant "altoriaus", veda individą į desperaciją, o tautą į pražūtį. Gerai prisimename, kaip hitlerinė Vokietija savo aukščiausiomis vertybėmis pasirinko germanišką kraują ir erdvę. Daug pastangų ji padėjo, kad grynajai vokiečių rasei erdvės parūpintų Europos kontinente. Ironiška: ji prarado ir kraują, ir erdvę, milijonus jaunų vyrų ir trečdalį teritorijos. Panašiai atsitiko ir su Stalino Rusija. Ir jis stabu padarė socialinę lygybę ir liaudies laisvę. Įvyko gi taip, kad prarado abu: lygybę ir laisvę. Taip jau yra, kad stabai visad sudūžta. Trupa kolektyviniai stabai, trupa ir individualiniai stabai. Kad moralinėj maišaty sugebėtume atskirti autentiškas vertybes nuo dirbtinų, tikrąsias nuo klaidingų, yra būtina panaudoti sveikos žmogaus filosofijos mastą. Gi krikščioniškoji filosofija ir yra tas šviečiantis stulpas, rodąs kelią dabarties miglose. Privalu tad plačiai atverti tiesai savas akis ir gyvenimo prasmei savo širdis. Tuomet maišaties įtampoje sugebėsime atskirti autentiškas žmogiškosios pažangos idėjas nuo madingų bei klaidinančių šūkių.

"Surasim vieną kartą nuostabų pasaulį,mama"

Šio numerio 149-153 puslapiai skiriami poezijai apie motiną ir iliustruojami dail. Domicelės Tarabildienės grafika.

Domicelė Tarabildienė. Mano tėvynė.

MOTINOS ŠEŠĖLYJE

Iš tų namų tu neišeisi niekad,
Ir aš tavo šešėlyje parimt galiu.
Budėt numirę amžiais pasiliekat
Prie židinio — pradžios visų kelių.

Kai grįžta vakarais, dirvonus plėšę,
Kalbėdami su jaučiais sutemų žaliais,
Įkaitę akmens užsimerkus atvėsę,
Ir paukščiai juodasparniai nusileis.

Besidalijant duoną kasdieninę,
Sumirkusią šventos aukos tikru krauju,
Bus bandą tylūs piemenys parginę —
Tavo šešėlis atsistos tarp jų.

Tarp žolinėmis kvepiančių kertelių
Ramiai graudingas poilsis linguos,
Sudėdamas maldas prie tavo kelių
Iš atskleistos maldaknygės languos.

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė

MADONNA MISERIA

Mūs valandos bėgte... Širdis akloji
Nelems kurčiam, bergždžiam sapne
graudi...
Laba būk, žemės vargana manoji,
Kuri prie guolio manojo budi!

Kai pirmą kartą, valandą toliausią,
Mačiau gelmes dienos be debesies
Ir žydo manyje sapnai gyviausi,
Mane migdei Tu pustamsiu nakties...

Vėliau, vėliau... Kai ilgesio nelaisvėj
Graudingą galvą svirstančią matei,
Dosniąja, kaulėta ranka belaisvį
Mane žmonijos mugėn Tu vedei!

Ir šiuo metu, kai rūpesčiais sujaudęs,
Jau sergąs, be jėgų sukniubęs viens likai,
Tu pareiga geros bežodės slaugės
Ramybėj kalbą tylią palaikai...

Jurgis Baltrušaitis

MOTINAI

Surasim vieną kartą nuostabų pasaulį, mama,
toli nuo žemės ir dienų tekmės baisios.
Mes pastatysim mažą iš keistų gintarų laimės namą,
ir mums per daug bus neaprėpiamos šviesos.

Ant stalo rasime gėlių mažutę-puokštę,
nedūžtančio kristalo vazoj.
Ir, paskutines ašaras nušluostę,
regėsime, kaip leidžias uždanga ant žemės kruvino ekrano.

O ten kažin kas šauks dar: "Mama, mama!"
Sudegusių namų pilkuosius pelenus žarstys,
keliaus per žemės klaikumą beprasmę,
ir nevilties bedugnėn links gyvenimo svirtis.

Iš amžinų fontanų trykš gyvybės eleksyras,
žiedai Mefisto rankoje nevys...
Ir vieną vakarą, gal svetimą, vėlyvą,
atidarysime į nuostabų pasaulį, motina, duris!

Algimantas Pagėgis

Domicelė Tarabildienė. Vilniaus motina

MOTINOS LEGENDA

Taip džiaugsminga, šviesu, ramu —
Visa įlanka žydi kaip linas
Ir patetiškos valandos pinas
Iš manosios vaikystės namų...

Kai motina klausė mane: —
Ar meni tu Kampiškių dvarą,
Kai pavasarį Nemuną varė —
Atsidusus visa krūtine... —

Taip, mane tu nešeisi ant rankų
Ir brolį per lauką vedei,
O Nemunas puošės ledais,

Žvilgėjo užtvindytos lankos... —
Atminimai krūtinėje grindės —
Man ir šiandien tie vandenys spindi...

Jonas Aistis

Domicelė Tarabildienė. Šeima. 14

MOTINA RUDENS NAKTĮ

Jis miega. Kaip balti žiedai
tarp lūpų žėri jo silpnučiai dantys:
jis šypsosi — mano išblyškęs vaikas...
O po juodom šakom, už lango, vaikščioja naktis:
prisiglaudžia prie stiklo, godžiai žiūri jo veidan,
ir pamažu nueina; — tako drėgnoje smilty,
jos sunkūs žingsniai taip liūdnai ir nykiai skamba!

Tada nebeužmiegu: rodos, vėl iš tamsumos
per šnarančius lapus lėtai atgal jį grįžta —
jos drėgnos rankos — aš matau — suvirpa godžiai,
ir tiesiai į mano kūdikį, į mano kūdikį!

Henrikas Nagys

Domicelė Tarabildienė. Kas bus, motiute, kas bus. 15

MOTINOS DAINA

Mano motina dainavo dainą:
Jos akyse plaukė laivas.
Aš pasirėmiau aukštai ant stiebo,
Ir daina įsišaknijo širdyje.

Mano motina dainavo dainą:
Jos akyse skrido paukštis,
Ir didžiulis ąžuolas, kovojantis su vėjais,
Paslėpė tą paukštį sutemoj.

Mano motina dainavo dainą:
Jos akyse krito lapai,
Ir daina, ir veidrodis prieš langą
Buvo pilnas lapų ir rudens.

Mano motina dainavo dainą:
Jos akyse laivas ėmė skęsti;
Ąžuolą su pagrobtu paukščiu nulaužė
Ir pajuodusiame veidrody paliko mus abu.

Alfonsas Nyka-Niliūnas

Trupinėlis iš romano

PRELIUDAS

JURGIS JANKUS

Jurgis Jankus — visos eilės romanų, daugelio novelių, apysakų, pasakų autoriaus, kurio jaunystės kūryba buvo spausdinama "Ateityje". Džiaugiamės galį atspausdinti jo naujo, viešumoj dar nepasirodžiusio romano ištrauką.

Virtuvėje tarpas nuo tarpo barkšteli indai, nosį pasiekia kvapas, o ant jo kabo maži skambaliukai ir sidbriniais skambtelėjimais pritaria indų barškėjimui. Žalia banga užlieja gelsvą smėlį ligi pat kojų, palieka putų dribsnius, o pati grįžta atgal, kaip žalio banginio nugara, nuplaukia į horizontą ir nuskęsta. Iš putos dribsnių išrėplioja krabas, eina per smėlį skersas, nuo kiekvieno kojų palietimo smėlis suskamba aiškiu sidabriniu skambėjimu. Skambėjimai susidėsto į eilę, susipina į girdėtą melodiją. Labai žinomą, dažnai girdėtą. O taip! Žinau. Dabar žinau. Čiurlionis! Čiurlionio preliudas, tik niekaip negaliu atsiminti kuris. Dar truputį. Dar. Dar keletą taktų. Dar. Iš horizonto pakyla žalia banginio nugara ir volu verčiasi į tą pusę. Dar porą taktų. Tik porą. Krabas pakelia akis, pažiūri tiesiai į veidą ir nusišypso visiškai kaip Klaudija. Ir tamsi jo spalva tokia pat, kaip Klaudijos. Nusišypso ir nustoja skambinęs. Praveriu akis. Fotelyje sėdi žmona, akis įbedusi į "Leniną".

— Ir tu panorėjai susipažinti? — pasakiau.

Ji pasuka galvą.

Radau čia pat, tai ir pradėjau. Ar nesakiau, kad pavargai? Kaip gulei, tai kaip į vandenį.

— Bet kaip knyga?

— Dar nežinau. Esu tik penkiadešimtame puslapyje.

— Penkiasdešimtame? — beveik sušukau.

— Akis tebuvau sumerkęs tik akimirksniui, tik tiek, kiek reikia paskambinti Čiurlionio preliudą.

Pakėliau galvą. Saulės nebebuvo matyti. Ji buvo jau nusisukusi už namų, ir dangus liejosi gelsva pavakario nuotaika.

— Kodėl nepažadinai? — prikišau.

— O kam? Traukinys neišeina, nepasivėlinsi. Taip gražiai miegojai. Porą kartų net nusišypsojai. Pagalvojau, kad tokią liūdną dieną tikrai geras ženklas.

— Krabas skambino Čiurlionio preliudą, tik niekaip negalėjau atsiminti kurį. Dabar atsimenu. Tą patį, kur Saulutė dažnai

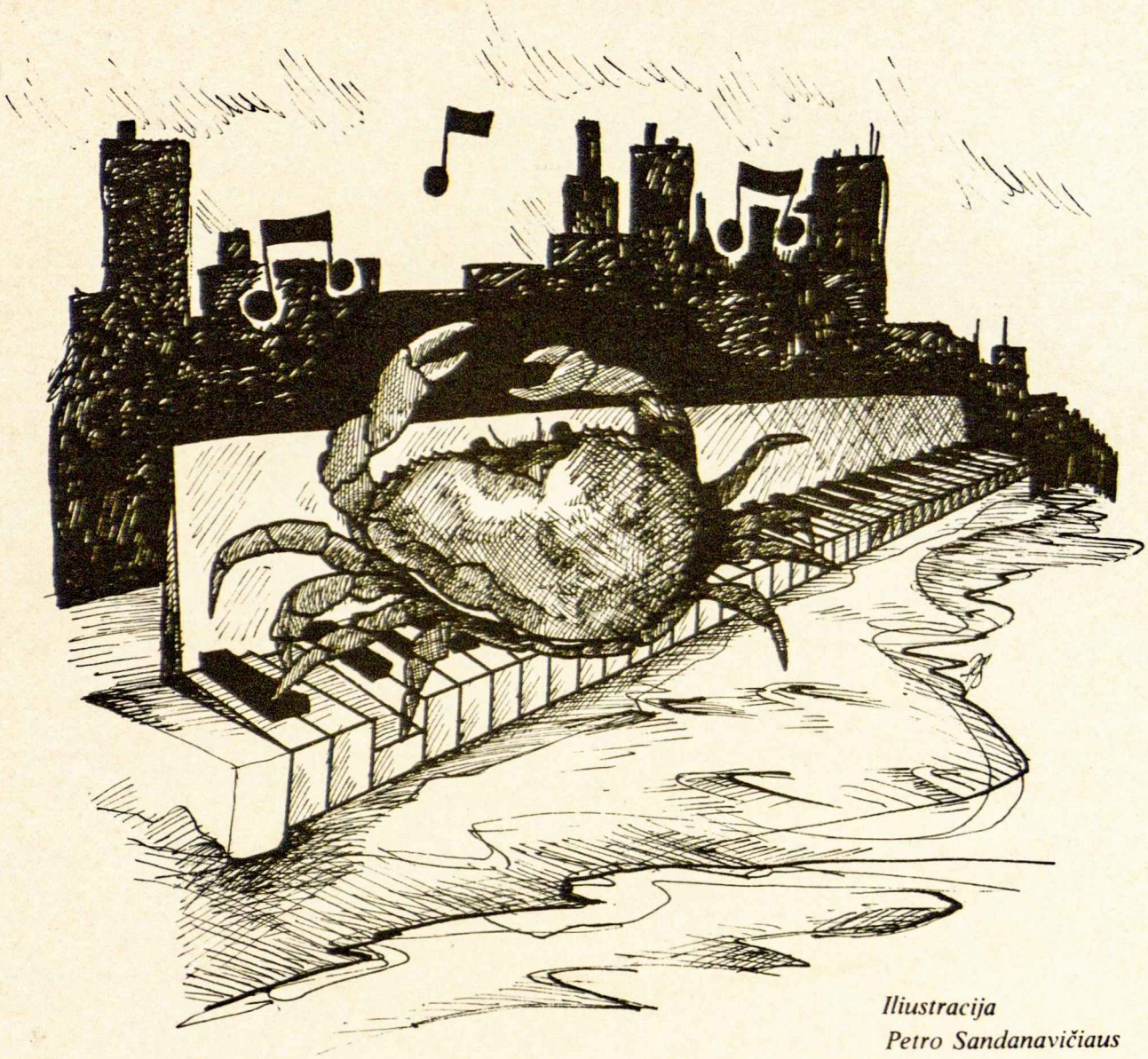

Iliustracija
Petro Sandanavičiaus

skambindavo. Ar ne B moll. Rodos, kad taip.

— Na, gana, krabai, pasakų. Einam užkąsti. Man seniai jau grobas grobą ryja.

— Tavo pačios kaltė. Kodėl nepažadinai?

— Žinoma, kieno daugiau. Jam krabai koncertus kelia, o aš alkstu. Paskubėk. Viskas tuoj bus ant stalo, — pakilo, nusijuokė, pirštais pavėlė plaukus ir išėjo.

Nulydėjau akimis išeinančią ir pagalvojau, kad reta rasti tokį draugą ir vis dėlto... vis dėlto Klaudija ir iš anapus vis grįžta ir grįžta. Rodos, ištiestum ranką ir paliestum jos ilgus gyvumo pilnus pirštus.

Virtuvėje vėl subarškėjo indai, o tarp jų vėl tie patys skambaliukai. Pasipurtęs pašokau nuo sofos. Argi nebeatsikratysiu tų haliucinacijų. Jei sykį sugrįžau namo, tai ir turiu būti namie, tarp keturių savo nuosavų sienų, tarp savo nuosavų daiktų. Ir jokių skambaliukų. Jokių miražų. Nė vieno daikto daugiau, kaip tik tie, kurie yra čia, tikri, realūs.

Priėjau prie lango. Rausvėjančiame vakarų danguje miesto stogais rėpliojo didžiulis juodas krabas ir grojo tą patį Čiurlionio preliudą. Keista nuotaika ėmė gulti, kai iš tamsių, baltais sniego lopais dar pamargintų stogų kilo trapūs, saldoki pianino garsai.

— Einam, — pasakė žmona, apkabindama per pusiaują, ir aš vėl krūptelėjau.

— Ko susimąstei? — paklausė?

Nepasakė, ko krūpčioji. Tikro atsakymo ir ji pati greičiausiai bijojo.

— Apie tą krabą ir apie Čiurlionį, — atsakiau ir abu nusijuokėm.

Negalėjau juk sakyti, kad krabas namų stogais tebeskambina Čiurlionį. Negalėjau ir parodyti, nors iš mano akių jis dar nebuvo išnykęs, tik gerai, kad ėjo ne į mano pusę, bet tolyn, į vidurmiestį, ir tik milžiniškos nugaros viršūnė tebekepesčiojo pro tarpus tarp namų. Jeigu rėpliotų į tą pusę, vargu ar nepradėčiau klykti... Tikrai pradėčiau.

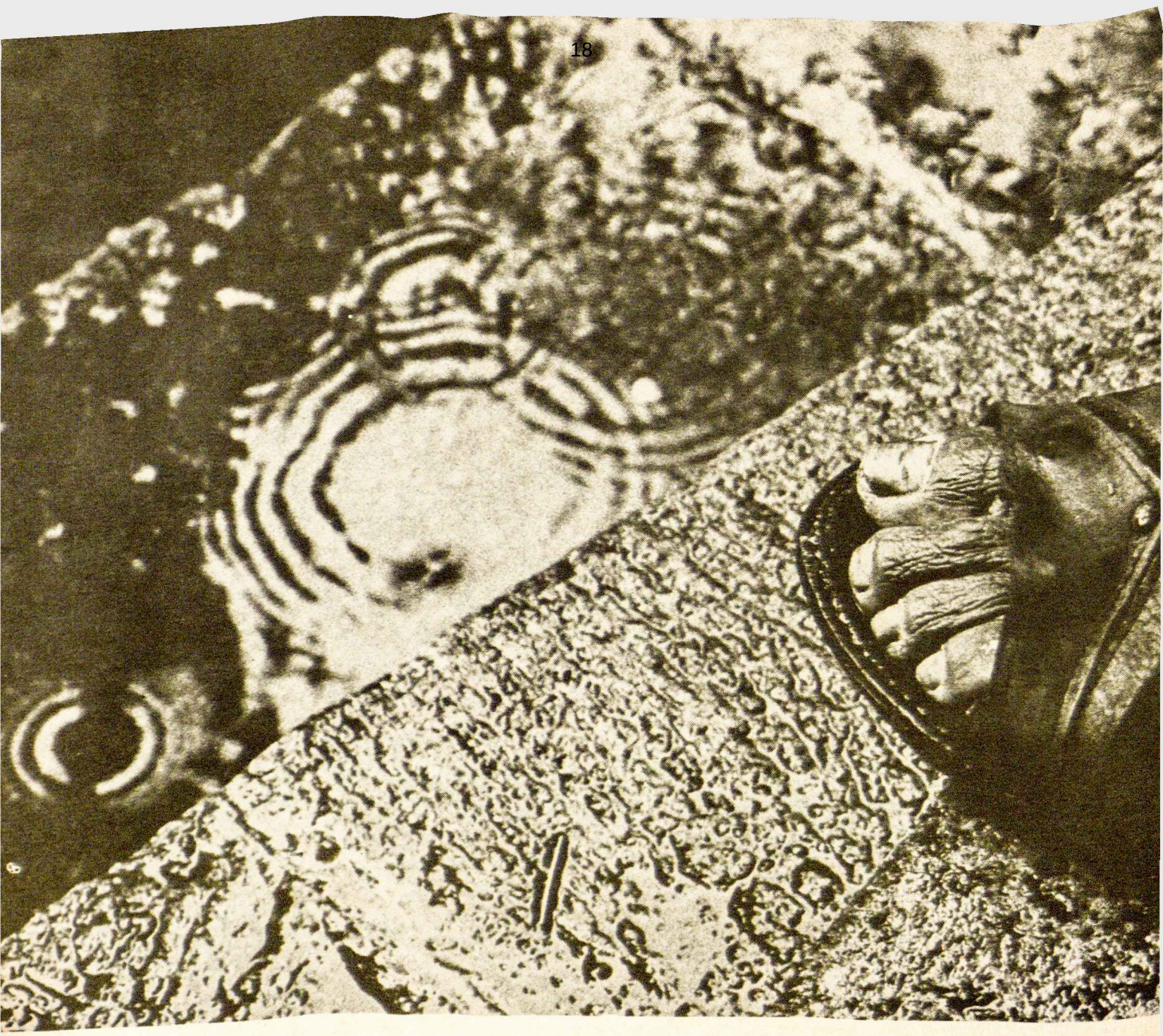

4 — Skirtingi žvilgsniai į tą pačią Bažnyčią

BAŽNYČIA KAIP ŠAUKLYS

Jurgis Šarauskas

Ketvirtoji pažiūra į Bažnyčią yra ta, kuri pirmine jėga laiko Dievo žodį. Bažnyčia yra sukurta ir formuojama Dievo žodžio, turėdama savo misiją skelbti tai, ką girdėjus. Šis šauklio modelis stato tikėjimą ir jo skelbimą viršum tarpusavio bendrystės ir mistinės komunijos. Tai yra evangelinis modelis, kurio paskirtis siųsti tolyn oficialų pranešimą. Įvaizdis čia yra karaliaus šauklio, aikštėje pranešančio valdovo įsakymus. Jisai yra radikaliai centralizuotas Kristuje ir Šv. Rašte.

Teologas Richard McBrien susumuoja šį modelį, sakydamas: "Skelbti visam pasauliui Dievo Žodį yra Bažnyčios misija. Bažnyčia negali būti laikoma atsakinga už žmonių atmetimą Dievo Žodžio; jinai turi tik tą žodį atsakingai ir ištvermingai skelbti. Visa

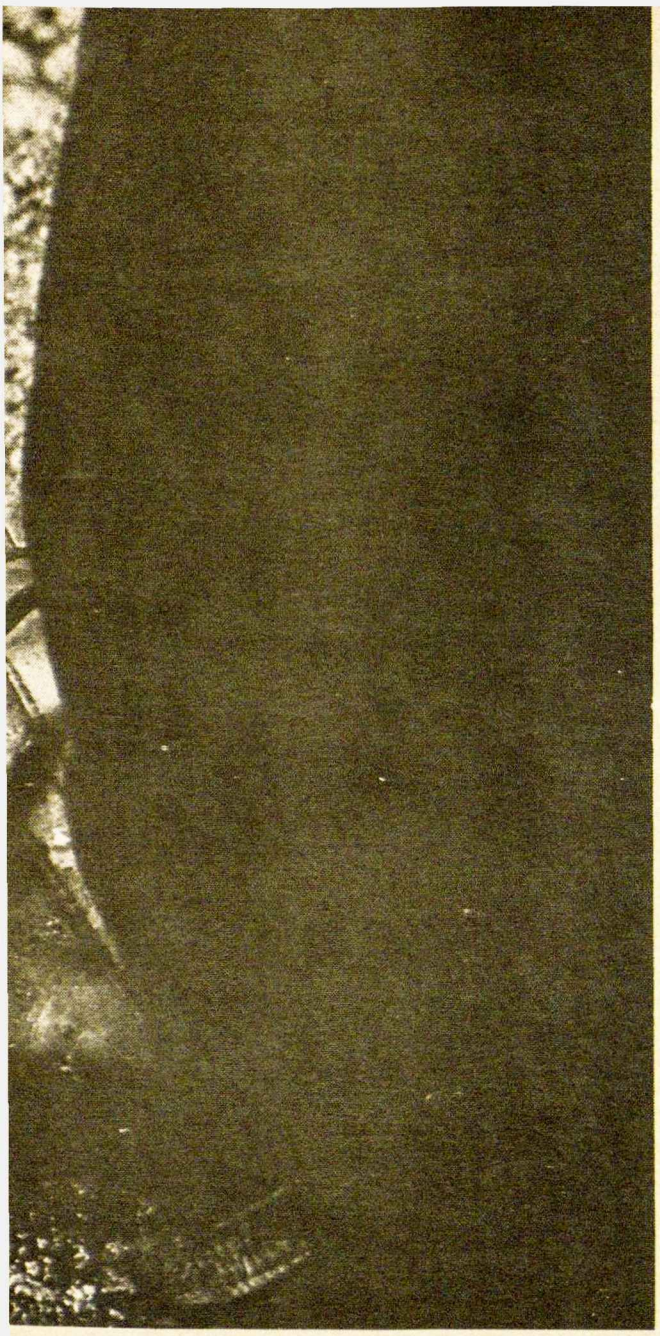

Ar suprantate, ką jums padariau?
Jūs vadinate mane Mokytoju ir Viešpačiu,
ir gerai sakote, nes aš toks ir esu.
Jei tad aš — Viešpats ir Mokytojas —
numazgojau jums kojas, tai ir jūs turite vieni
kitiems kojas mazgoti... Aš jums daviau naują
įsakymą, kad jūs vienas kitą mylėtumėte:
Iš to pažins, kad esate mano mokiniai...

Jon. 13, 12-14, 34-35

kita yra šalutiniška. Bažnyčia yra kerygmatinė bendruomenė, kuri iškėlus aukštai laiko ir rodo visam pasauliui nuostabius Dievo darbus, ypač jo visagalybės darbą Jėzuje Kristuje. Bendruomenė pati susikuria ten, kur veikia Šv. Dvasia, kur žodis yra skelbiamas ir priimamas tikėjimu. Bažnyčia yra įvykis, taškas susitikimo su Dievu".

Hangs Kung, žinomiausias šios pažiūros puoselėtojas, yra katalikų teologas, kuris toliau tęsia darbą, pradėtą Karl Barth, protestantų teologo. Kung akimis, Bažnyčia yra vieta, kurioje girdimas Dievo balsas. Yra labai svarbu, kad žodis neliktų Bažnyčios įkalintas. Tikėjimas yra pagrindinis tikinčiųjų junginys, tai atsiliepimas Evangelijos kvietimui. Sakramentai lieka antrinėj vietoj po žodžio; jie lieka žodžio matoma išraiška, bendruomeninė tikėjimo dramatizacija.

Šiame modelyje bažnytinė forma yra kongregacinė. Vietinės bažnyčios nelieka vien tik Bažnyčios maža dalimi, jos tampa Bažnyčia kiekviename susirinkime. Jos tada nepriklausomos nuo bet kokios pasaulinės struktūros. Žodis tampa pirminiu autoritetu.

Bažnyčios jungtis susideda iš to fakto, kad visi reaguoja į tą pačią Evangeliją ir tuomi yra priimtas didelis pasirinkimas išraiškos bei tikėjimo stilius. Nereikia jokios valdžios formos, nes "kur du trys susirenka mano vardu, ten aš esu". Kadangi šio modelio tikslas yra apreikšti, pranešti, jame įžiūrim misionierišką misiją. Žodis išgano tuos, kurie tiki, ir prakeikia tuos, kurie netiki.

Šis modelis turi gerus biblinius pamatus pranašystinėj tradicijoj. Jis turi aiškią misionierišką užduotį ir taip pat uždeda didelę atsakomybę vietinėms parapijoms. Jis pabrėžia Dievo viešpatystę ir iškelia turtingą Biblijos supratimą. Jis pabrėžia skelbimo įvykį, bet praranda tikinčiųjų bendruomenės istorinio vientisumo supratimą. Sakramentų turingumas nukenčia taip, kaip Bažnyčios autoritetas, suteiktas Kristaus Žodžio interpretavimui žmonėms. Šis modelis pabrėžia vien tik liudijimą, o apleidžia akciją.

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO

BAŽNYČIA KAIP TARNAS

Moderniosios technologijos gimimas atskyrė pasaulį nuo Bažnyčios. Įvairūs mokslai bei dėsniai vienas po kito išsilaisvino iš bažnytinės kontrolės taip, kad dabar industrija ir valdžia yra sukūrę atskiras pažiūras, paisant vien savo vidinės logikos. Tačiau nuo 19 šimtmečio vidurio Bažnyčia vis nepraleido progos priminti pasauliui, kad jisai ritasi į rimtą pavojų, bandydamas kurtis atskirai nuo Bažnyčios. Bet tokie komentarai tik dar daugiau praplėtė tarpą tarp Bažnyčios ir pasaulio.

Popiežius Jonas XXIII ir Vatikano antrasis suvažiavimas reprezentuoja dramatinį posūkį bažnytinėj pasaulėžiūroj ir teikia visiškai naują supratimą Bažnyčios ir pasaulio ryšių. Pastoracinė konstitucija apie Bažnyčią pasaulyje patvirtina, kad Bažnyčia turi respektuoti pasaulinius pasiekimus ir iš jų pasimokyti; kitaip jinai atsiliktų ir pasidarytų neefektyvi, skelbdama Evangeliją. Ši laikysena pabrėžia, kad Bažnyčia yra visos žmonijos šeimos dalis ir kartu dalinasi tais pačiais rūpesčiais. Kaip Kristus atėjo pasaulin ne tam, kad būtų aptarnaujamas, bet tarnauti, taip ir Bažnyčia siekia tarnauti, norėdama įkvėpti visiems žmonėms brolišką draugystę. Bažnytinis įvaizdis, kuris geriausiai išreiškia šią pažiūrą, yra tarno modelis.

Pastoraliniam laiške *Bažnyčia Tarnautoja* Bostono kardinolas Cushing taip sako: "Jėzus atėjo ne tik skelbti Karalystę, bet atėjo gydyti, tarnauti ir apraišioti žaizdas. Jėzus išskirtine prasme yra mum Gerasis Samarietis. Kaip Kristus buvo "žmogus kitiems", taip ir Bažnyčia turi būti "bendruomenė kitiems". Laiškas toliau taiko šią doktriną individualiam krikščioniui, kuris turėtų būti "žmogus kitiems", bestovintis šalia Jėzaus savo kaimyną aptarnaudamas. Specifiniai apaštaliniai darbai išvardinami taip: taikos siekimas, skurdo panaikinimas, rasizmo panaikinimas, bažnyčių pripažinimas. Ši galvosena atspindi daugelio krikščioniškų grupių bei teologų, katalikų ir nekatalikų pažiūras.

Teilhard de Chardin matė būtinumą unijos tarp teologijos ir griežtųjų mokslų, tarp religijos ir technologijos, tarp Bažnyčios ir pasaulio. Jis tvirtino, kad visos visatos energijos galų gale sueina Kristuje ir tuo pačiu Bažnyčioje, nes jinai yra "sąmoningai kristifikuota šio pasaulio dalis". Chardin tikėjo, kad Bažnyčia yra šaukiama būti progresyvia visuomene, evoliucinės srovės avangardu. Norint patenkinti šią paskirtį, ji turi atvira būti visokiam gėriui, kuris iškyla iš žmogiško dvasinio dinamiškumo, nors tai būtų ir griežtuosiuose moksluose bei technologijoj.

Liuterono Dietrich Bonhvefferio *Laiškuose iš kalėjimo* sakoma: "Bažnyčia yra Bažnyčia tiktai tada, kai jie egzistuoja kitiems". Bažnyčia turi rūpintis pasaulinėm problemom, ne jas dominuodama, bet jom tarnaudama. Dvasiškiai turėtų išgyventi vien iš tikinčiųjų aukų arba dirbti ir pasaulietinį darbą kartu, nes Bažnyčia turėtų pradėti būti ir pasaulio dalis, atiduodama savo turtą tiem, kurie skursta.

Amerikietis protestantas Gibson Winter savo knygoje *Naujasis sutvėrimas kaip Metropolis* ieško "tarnaujančios Bažnyčios"... tos bendruomenės pasaulio struktūroje, kuri atpažįsta ir pripažįsta Dievo maloningą darbą visai žmonijai. Tarnaujanti Bažnyčia yra bendruomenė, kuri sustiprina žmonijos laisvę kurti ateitį, kartu pasipriešindama, jeigu yra bandoma kuriai nors žmogiškai struktūrai suteikti visagalybę. Ji kartu su žmonėm kentės kovoje prieš blogį.

Protestantų teologas Harvey Cox knygoje *The Secular City* teigia, kad Bažnyčia yra "tarnas, kuris save palenkia darbui dėl jos sveikatos ir pilnumo". Anglikonų vyskupas John Robinson teigia, kad reikia atsikratyti daug josios struktūros, nes jinai gali pastoti kelią bažnytinei misijai. Bažnyčia turi dirbti pasaulinėj struktūroj, nes "Dievo Namai tai ne Bažnyčia, o pasaulis. Bažnyčia yra tarnas, o tarno charakteristika kaip tik yra ta, kad tarnas gyvena ne savo namuos, bet to, kuriam tarnauja!"

Kiti teologai cituoja Šv. Povilo laiškus pilipiečiams: "Jėzus save ištuštino, apsivilkdamas tarno forma". Ir jie tai interpretuoja, kad Jėzus atsisakė siekti galios ir garbės. Norėdama būti panaši į Kristų, Bažnyčia turi atsisakyti garbės ir galybės, ji turi valdyt ne galia, bet turi pritraukti meile ir tarnavimu. Amerikiečių katalikų teologas Richard KcBrien sako: "Bažnyčia yra visuotinas išganymo ir Kristaus Kūno sakramentas; ir dėl visa to, ji turi mandatą tarnauti... Bažnyčia turi aukotis, kaip viena iš principinių veiksnių, kuriais žmogiškoji bendruomenė yra sveriama Jėzaus Evangelijos vertybėmis: laisve, teisumu, taika, dosnumu, atlaidumu ir santaika".

Tarno modelio junginiai tada tampa ne tiek doktrinos ir sakramentinės komunijos tradiciniais ryšiais, o veikiau yra randami pasaulyje, kur glaudus brolškumas vyrauja tarp dirbančiųjų krikščioniškoj tarnyboj. Šie junginiai gali perkirsti denominacinius skirtumus ir sukurti naują bendrystę.

Bažnyčios nariai nėra vieninteliai, net ne pirminiai šio modelio pelnytojai. Jie yra viso pasaulio broliai ir seserys, kurie išgirsta Bažnyčios pagalbos ir padrąsinimo žodį ir kurie iš jos sulaukia materialinės

Kun. Franco dalina maisto korteles skurstantiems vaikams Kenijoj. Ši krikščionių šalpa remiasi amerikiečių aukomis.

paramos. Bažnyčios misija šiame modelyje nėra pirmoj vietoj susirasti naujų narių, bet būti pagalba visiem žmonėm, nežiūrint, kas jie ar kur bebūtų. Šiame modelyje pasaulis neprisigretina prie Bažnyčios, o Bažnyčia išeina į pasaulį, papildant pasaulio reikalavimus pagal Karalystės vertybės ir šviesą. Šio modelio patrauklumas yra tas, kad realybe atsispindi dvasia. Bažnyčia turi būti pasaulio dalimi, nuo jo neatitokus. Bažnyčios dėmesys į save ir savo vidinius reikalus yra praplėtęs plyšį tarp Bažnyčios ir pasaulio, yra atnešęs gyvastingumo sumažėjimą, o taip pat įtakos bei narių sumažėjimą. Tarno modelis bando suteikti Bažnyčiai naujos reikšmės, naujo gyvastingumo ir naują misijos sampratą. Bažnyčios pastangos perkopti savo išdidumą ir egoizmą bei abuojamą žmonijos kančias žada atnešti didelį dvasinį atsinaujinimą. Ne vien tik individai, bet ir pati Bažnyčia gali save perkeisti tarnyba beturčiams ir prislėgtjems, tarnyba, kuri gali padėti žmonijos perkeitimui į žadėtąją Karalystę.

Žodis "tarnas" yra paimtas iš Naujojo Testamento termino, vadinamo "diahorica". Naujam Testamente "diahorica" yra priskiriama visom Bažnyčios tarnystėm, ypač žodžio ir sakramento. Modernioji tarnaujančios Bažnyčios samprata, kurioje jaučiama visuomeninė bei socialinė srovė, gali tik netiesiogiai remtis Naujuoju Testamentu. Iš tikrųjų Naujajam Testamente mažai yra kalbama apie Bažnyčios pareigas dabartinėj tvarkoj. Ten, kur yra minima Bažnyčios samprata, išganymo klausimas yra suasmenintas ir sudvasintas. Naujasis Testamentas mato Bažnyčią, gyvuojančią Dievo garbei ir įvesdinančią žmoniją į amžiną gyvenimą.

IŠVADOS

Taigi šie yra penki Bažnyčiai pritaikomi modeliai šiandien. Visi modeliai turi gerųjų ir blogųjų savybių; pavieniai paėmus, nė vienas negalėtų pilnai ir patenkinančiai apibūdinti Bažnyčią, nors kiekvienas iš jų prisideda prie jos supratimo.

Institucinis modelis aiškiai parodo, kad Bažnyčia turi būti sustruktūrinta bendruomenė su vadovybe, kurioje yra doktrinos ir apeigos autoritetas. Ji turi reprezentuoti bendruomenę oficialiu būdu ir taip pat turi nustatyti ribas ir gaires elgesiui. Atskirai stovėdamas, šis modelis gali pasidaryti nelankstus, doktrinuotas ir prisitaikantis. Reikia atsiminti, kad institucijos priklauso nuo žmonių; struktūros priklauso nuo gyvenimo. "Šventadienis buvo sukurtas žmogui, ne žmogus šventadieniui" (Mark. 2:27).

Bendruomeninis modelis pabrėžia, kad Bažnyčia turi būti sujungta su Dievu per malonės veikimą. Šiuo būdu jos nariai būtų meile apjungti. Vis vien šis modelis turi pavojų, kad, beieškant religinių

pergyvenimų ir intymios patirties, gali kilti nepagrįstos svajonės, viltys bei nepatenkinami reikalavimai.

Pripažindamas Bažnyčios platumą, šis modelis turėtų tikėtis skirtumų ir neturėtų išleisti iš akių universalių Bažnyčios dimensijų.

Sakramentinis modelis teisingai iškelia bendrinę maldą ir apeigas, kaip Kristaus malonės akivaizdžius ženklus. Bet, taip darant, reikia saugotis narcisistinio estetizmo. Šis modelis turi sekti Bažnyčios pareigą misijai. Šauklio modelis akcentuoja reikalingumą Bažnyčiai toliau tęsti ir skelbti evangeliją bei Kristaus karalystę. Jis turėtų saugotis ir nepertempti biblicizmo bei nesuprastinti išganymo proceso. Žodis ir skelbimas turi būti pusiausvyroje su darbu ir visuomeniniu rūpesčiu.

Tarno modelis teisingai ragina Bažnyčią prisidėti prie visuomenės perkeitimo, bet tuo pačiu jis neturėtų užsimerkti amžinoms vertybėms. Jis negali likti nekritiškas pasaulinėm vertybėm bei kintančiai žmogus istorijos prigimčiai. Dievo Karalystė yra dabar, bet jinai lieka neužbaigta.

Visi šie modeliai ir toliau pasilieka dialoge, kuris kiekvieną iš jų apipavidalina. Ko gero, atsiras ir daugiau modelių, nes Dvasia ir toliau, Bažnyčiai susivokiant, ją veda ir ugdo. Teologas Avery Dulles pramato, kad ši religinė dialektika bus paveikta sekančių penkių srovių, kurias galime matyti veikiančias netolimoj Bažnyčios istorijoj.

1. Struktūrų sumoderninimas

Dabartinis pasaulis daugiau imlus funkciniam priėjimui prie valdžios. Krikščionybė turės suderinti tinkantį funkcionalizmą bei atsakomybę su evangeline pastoracinės veiklos idėja, kaip paties Kristaus autoriteto reprezentacija.

2. Ekumeninė įtaka

Daugelis problemų, kurios praeityje privedė prie krikščionybės skilimų, daugiau jau nebeegzistuoja. Bet kuri gera Bažnyčios teologija turi puoselėti ir sudaryti sąlygas dialogui, kuris skleistų susipratimą tarp įvairių Bažnyčių.

3. Vidinis pluralizmas

Europos vientisinė Viduramžių kultūra ir Romos dominacija, kuri suformavo kataliko identitetą, dabar turėtų taipgi pripažinti tam identitetui įtaką, darančią į kitas pasaulio kultūras. Šiais laikais, kai Bažnyčia klesti įvairiuos kraštuos bei įvairiose bendruomenėse, decentralizacija ir dermanizacija pasidaro būtinybės Bažnyčios gyvastingumui.

4. "Sandėlio išlaikymas"

Amžiuje, kuriame viskas greitai keičiasi, Bažnyčia turi prezervuoti tuos stabilumo elementus, kurie jungia tikinčiuosius prie turtingos ir kilnios religinės istorijos. Bet Bažnyčia negali leist sau pavirsti muziejiniu eksponatu. Ji turi būti kūrybinga, narsi ir lanksti savo žvilgsniu į ateitį.

5. Savanoriškumas

Kanoninės pabaudos ir visuomeninis spaudimas, tur būt, jau daugiau netinka kontrolės įvesdinimui. Bažnyčia toliau turės valdyti, daugiau naudodamasi pavyzdžiu ir geru žodžiu, o mažiau jėga. Jos pamokymai turi būti pagrįsti ne vien tik autoritetu, bet ir geru įtikinančiu įrodymu.

Besikeičiant modeliams, galime sulaukti šiek tiek ir skausmo, nes mūsų Bažnyčios sampratos nustato jos organizuotumą ir nustato, kaip mes gyvensim savo tikybinį gyvenimą. Skausmas neišvengiamas, nes tai liečia mūsų tikėjimo pagrindus, kur ir kaip mes išgyvensim savo tikėjimą. Pakeisti Bažnyčios struktūras, arba modelius pakeisti tikėjimą. Mediumas ir pranešimo turinys glaudžiai surišti.

Vyskupai ir pasauliečiai, kurie užaugo po instituciniu modeliu, gali jaustis nekaip pakeitimų akivaizdoje; pasauliečiai jaučia tam tikrą stabilumo praradimą; vyskupai jaučia praradimą savo galios ir autoriteto. Pasišventimas Dvasiai turėtų apjungti visus tuos, kurie priešinasi pakaitai. Bažnyčia ir Karalystė galų gale Jo darbas, ne mūsų. Kartais visi geros valios žmonės turi atsisakyti savo ego ir norų, o tarnauti Karalystei. Dvasia Šventam Rašte ir tradicijoj yra suteikus pamatus Karalystei ir Bažnyčiai, kurį jai tarnauja. Dvasia ir toliau įtakoja ir savo planus teikia per istorinius įvykius, pasaulio mokslus ir technologiją, teologų darbus ir šventų žmonių širdis. Ateityje, kaip ir praeityje, krikščioniško gyvenimo įvaizdžiai ir formos bus įtakojamos šių Dvasios šnabždesių. Mes turime tik klausyti ir vykdyti. Dievo Karalystė tikrai ateis žmonijos istorijon ir viešpataus žmonių širdyse.

"Jie ištvermingai laikėsi apaštalų mokslo ir bendravimo, duonos laužymo ir maldų. Nuostaba ėmė kiekvieną, nes apaštalai darė daug stebuklingų ženklų. Visi tikintieji laikėsi drauge ir turėjo visa bendra. Nuosavybę bei turtą jie parduodavo ir, ką gavę, padalydavo visiems, kiek kam reikėdavo. Jie kasdien sutartinai būvodavo šventykloje, o savo namuose tai vienur, tai kitur laužydavo duona, su džiugia ir tauria širdimi drauge vaišindavosi, garbindami Dievą, ir buvo visos liaudies mylimi. O Viešpats kasdien gausino jų būrį tais, kurie ėjo į išganymą". (Ap. drb. 2, 42-47).

"Kad vėl visi kartu pripildytume savo namus amžinai jaunatviška ateitininkų ideologijos dvasia"

Pasikalbėjimas su naujuoju Ateitininkų Sendraugių Sąjungos pirmininku Vytautu Šoliūnu

Kas nulėmė, kad ASS centro valdyba iš Washingtono kėlėsi ne į gausesnę ir senesnę lietuvių gyvenvietę, kaip Bostoną, Clevelandą ar Chicagą, o į nedidelį, Chicagos pašonėje prisiglaudusį Lemontą?

Baigiantis buvusios valdybos kadencijai, buvo bandyta sudaryti valdybą vienoje iš paminėtų vietovių, gaila, be pasekmių. Lemonto apylinkė pasižymi savo "pionieriška" dvasia; šitai atrodo ir pasuko valdybos "medžiotojus" Lemonto link.

Kiek žinome, laisvalaikio kaip ir neturite: auginate gausią šeimą, darbuojatės prekyboje, veikiate Lemonto lietuvių bendruomenėje. Tad iš kur semiatės drąsos ir ryžto ne tik įeiti į centro valdybą, bet ir apsiimti pirmininko pareigas?

Pareiga.

Be abejo, pats didžiausias Jūsų rūpestis dabar yra ruoštis Ateitininkų IX Kongresui, kuris sparčiai artėja. Kaip Sendraugių Sąjunga turėtų pasiruošti šiam didžiam įvykiui?

Matyti skyrius, o taip pat ir pavienius narius, prisidedančius darbu ir auka prie Kongreso ruošos. Mūsų vasaros stovyklų programos rengiamos pasiruošti Kongresui. Svarbiausia, kad atvažiuotume į Kongresą ne kaip svečiai, bet kaip darbininkai.

Jau iš seno vyrauja įsitikinimas, kad Sendraugių Sąjunga turi kreipti ypatingą dėmesį moksleivių ir jaunučių auklėjimui. Kiek dėmesio Jūs žadate šiam reikalui skirti?

Šis įsitikinimas ne tik įsisenėjęs, bet taip giliai šaknis įleidusi mintis, kad kartais susidaro įspūdis, jog, jei moksleivių veikla silpna — kalti sendraugiai. Dėsim visas pastangas išpildyti moksleivių centro valdybos ir kuopų valdybų prašymus; tuo pačiu nenoriu, kad ši valdyba taptų Moksleivių Sąjungos režisierius. Man rodos, kad kartais nepakankamai įvertinam, ką jie patys gali padaryti.

Sendraugių tarpe vis daugiau atsiranda jaunų ateitininkų šeimų, kurios, nors lankosi stovyklose, tačiau skyrių veikloje nedalyvauja. Ar galvojate dėti pastangų rasti naujų veiklos būdų, kurie labiau patrauktų jaunus sendraugius, ypač jaunas šeimas, prie ateitininkiško veikimo?

Mūsų jaunųjų sendraugių nutolimo nuo skyrių veiklos priežasčių ieškoma. Pagal anketą surinktos nesijungimo priežastys, bent man atrodo, galėtų būti "sumaltos" veiklesnio moksleivio ateitininko. Šių priežasčių suradimas ir jų pašalinimas ir bus vienas iš mūsų pagrindinių rūpesčių, jei Kongreso metu nebus prieita prie pačios Federacijos struktūros keitimo.

Žvelgiant į ateinančius Jūsų kadencijos trejus metus, kokio atsiliepimo laukiate iš Sąjungos narių ir ko labiausiai norėtumėte atsiekti?

Sendraugių Sąjunga, be abejo, yra sunkiausiai iš centro apvaldomas Ateitininkų Federacijos vienetas. Būdami visuomeniškai veiklai orientuotos organizacijos nariai, dažniausiai taip pasineriame į kitas organizacijas, jog pamirštame savo namus, iš kurių išėjome. Būdami retesni ir retesni savo namuose svečiai, pradedame ieškoti ir priežasčių, pateisinančių, kodėl mes į juos nenorime užeiti. Kviesime visus dažniau ir dažniau į šiuos namus atsilankyti su savo patarimais ir rūpesčiais, kad vėl visi kartu pripildytume šiuos savo namus amžinai jaunatviška ateitininkų ideologijos dvasia.

ATGIMIMO GIESMĖS

Onutė Mikailaitė

1. ŽOLĖS GIESMĖ

Pirmasis atsimainymas
sustirusio šieno
į gyvą daiktą,
pirmasis šokterėjimas
žemės viduriuos,
prasiveržimas baukščiu žalumu,
palydimas klyksmu:

Atėjo metas!
Gimkime,
veržkimės,
braukimės,
kilkime.
Į viršų! Į aukštį!
Lipkime,
kopkime.
Atėjo mažųjų ir silpnųjų metas.
Mažiesiems ir silpniesiems
duota žemę užvaldyti.
Duota jiems rėdyti žemę
vestuviniais drabužiais.

2. GLUOSNIŲ GIESMĖ

Geltoni gluosniai,
apsunkę juodvarniais,
lietaus lašais
ir pumpurais;
keturių vėjų kedenami,
mirko pūslėtas kojas
gyvojo vandens srovėj
ir gieda:

Vėjams garbė!
Laužo ir nesulaužo,
naują dvasią įpučia
ir išpučia žiemos naštas.
Garbė ir juodvarniams —
krankliams naujos gadynės.
Lietui garbė
ir vandeniui gyvam
nuplauti kojoms
ir ašaroms,
žievei sudrėkinti,
praverti daugelį burnų
gėrybėm,
išlietom dovanai.

3. ŽEMĖS GIESMĖ

Žemė —
nuolankioji nuotaka,
neskubanti kalbėti —
besišypsanti tiktai,
pulsuojanti
gaivalingose gyslose
saldžiom sultim
ir, krūptelėjus paliesta,
vienu atodūsiu suvirpa:

Pabuskite iš miego,
kaip ir aš bundu,
nes duota jums ir man
vėl keltis.
Pajuskite tą jėgą,
kaip ir aš juntu —
naujos gyvybės drebulį
paširdžiuos.

4. AKMENS GIESMĖ

Nakties audros ant šono paverstas,
pramerkęs vieną akį
ir samanos švelniosios glamonių
kutenamas,
įjautrintas dienos brėškimui,
net nerangios širdies akmuo
didžiuliu bosu
ima traukti:

Arti, jau arti
tikroji šviesa,
palaiminta.
Palaiminta aušra,
tekanti ant mūsų,
gyvenimą nešanti.
Palaiminta
pražydusi diena.

5. KADUGIO ŠAKELĖS GIESMĖ

Pašiurpusi šakelė
išsikėrojusio kadugio,
kurį iškirsdinti norėjo
(ir nespėjo),
skambina mėlynom uogelėm,
kad ir pernykščiom,
kad ir pavytusiom šiek tiek —
vis viena skambina
ir kelią rodo
besiveržiantiems
pro geležim apkaustytus vartus:

Osana!
Pakilkite, didieji vartai;
Atsiverkite, sunkiosios durys.
Štai ateina,
atšoliuoja
tas, kurio taip laukėme.
Jis — miklusis briedis —
šokinėja kalvomis ir slėniais.
Plačiaragis praskina sau kelią
net per tankumyną.
Įleiskite,
įleiskite
besibeldžiantį,
stoviniuojantį
ties jūsų durimis.

atžalos

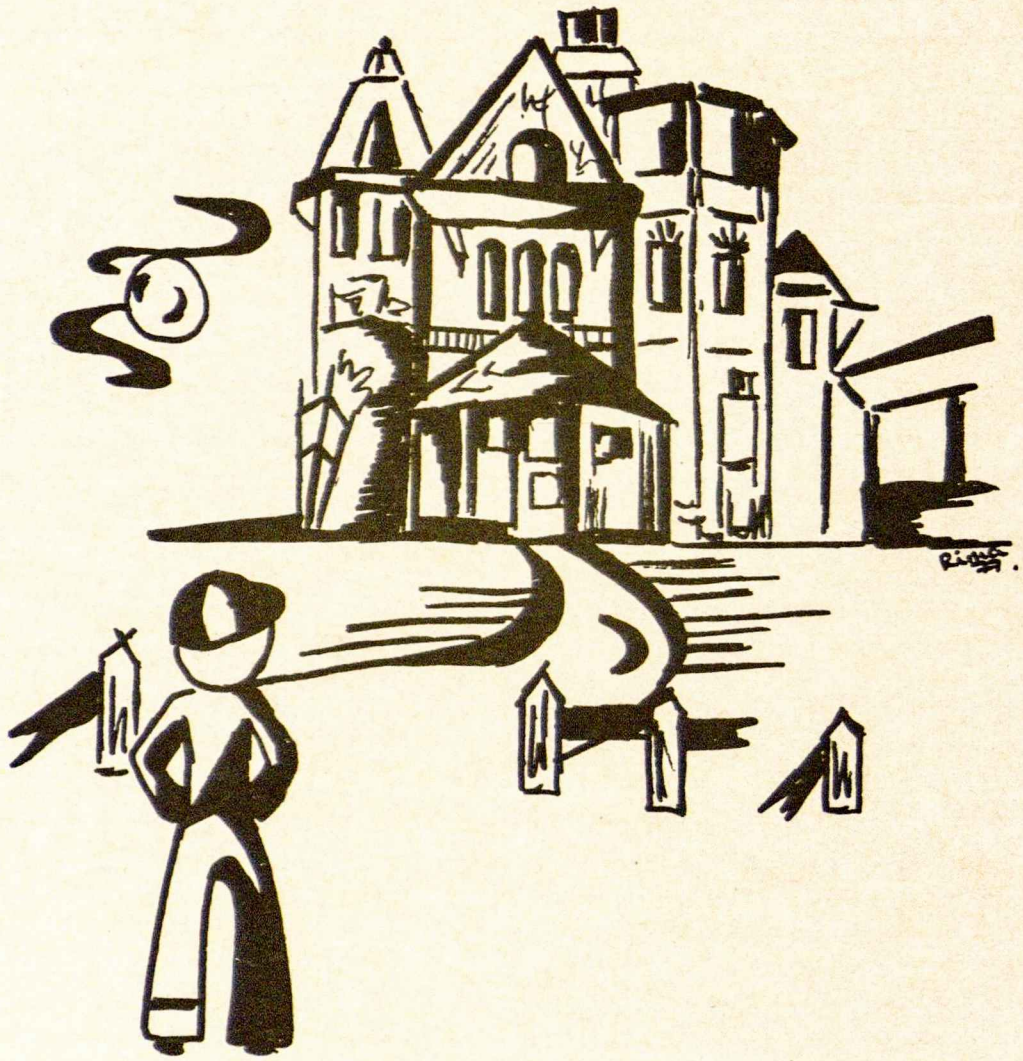

Grįžo namo vyras

Vaikas nueina į filmo teatro rūmus. Filmas rodo gražius dalykus, linksmus žmones. Tie žmonės daug klaidų padaro, bet vistiek viskas laimingai išeina. Dabar tas vaikas, grįždamas iš filmo teatro, su šypsena eina šaligatviu, žiūri į namus. Tie namai yra trijų šeimų mediniai namai, nešvarūs, dažai lupasi, laiptai supuvę, balkonai kreivi nuo sunkios naštos ir amžiaus. Kiemai be žolės — tik kieta, nevaisinga žemė, ir kai vėjas pučia, tik sukelia dulkes ir šiukšles. Išdaužyti langai yra apdengti plastikiniais šiukšlių maišais ar kietu popieriumi.

Vaikui rūpi, kokie žmonės gyvena tuose namuose. Ar jie linksmi žmonės, kokių norų jie turi, ką jie iš gyvenimo nori? Šitie namai nėra tokie gražūs, kaip filme. Jis pagalvojo, kodėl žmonės tokioj vietoj gyvena? Kaip jie gali iškentėti? Gal jie nori, gal jie neturi kur kitur dingti, gal jie klaidą padarė gyvenime, gal jie pasidavė, gal gyvenimas nėra kaip filme. Gal jie nepažįsta geresnio gyvenimo. . . Tur būt, tiems žmonėms nepasisekė. Gal kai kurie dar bando, o kiti tur būt, pasidavė ir laukia mirties, kaip tas senis, kuris sėdi prie lango ištisas dienas ir žiūri į pasaulį: iš vidaus į lauką, be draugų, be svajonių, be ateities, su praeitim, kuri nėra verta atsiminti. Kas tam vyrui atsitiko? Kokie buvo jo pergyvenimai ir nusivylimai? Jam pasaulis buvo šiurkštus... Kai jaunas buvo, svajojo, mylėjo gyvenimą. Kas jam atsitiko, kad dabar tik sėdi savo urve, kaip sužeistas gyvulys, laukdamas mirties?

Vaikas grįžo namo be šypsenos. Name viskas jam kitaip atrodė. Jo žaislai ant spintos nebebuvo svarbūs. Tėvai nematė skirtumo, bet vaikas grįžo namo vyras.

Darius Ivaška
Bostonas

Rašinys, skaitytas
1976 m. Dainavos žiemos
kursų literatūros vakare

Atvėręs Dievui savo duris, žmogus prašvinta

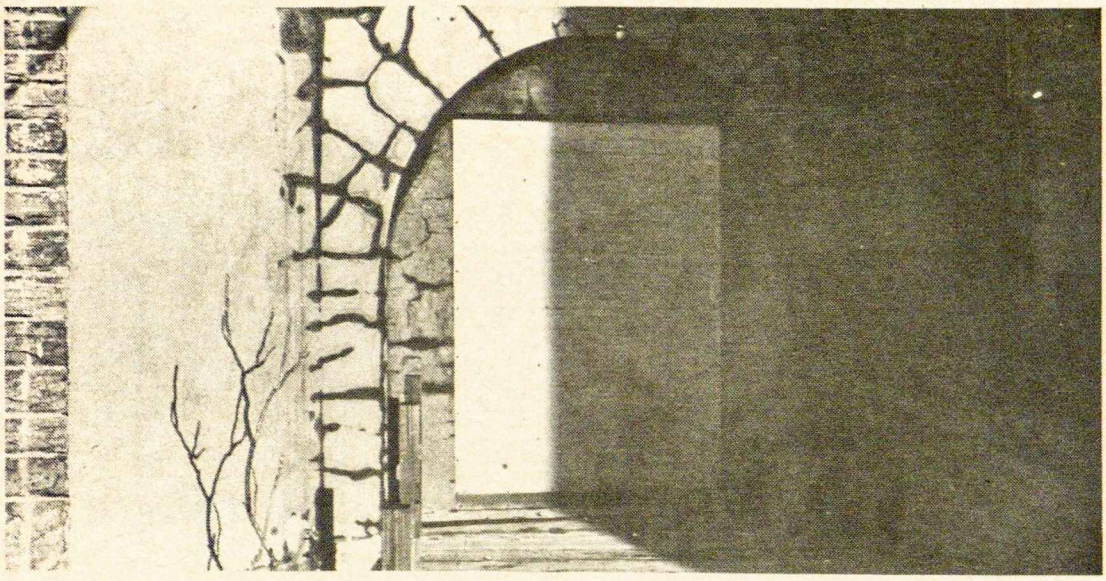

Šiandieninis pasaulis nuolat mainosi. Baltos žiemos šaltis ištirpsta į pavasario saulėtą šilumą. Naktis pasiverčia skaisčia diena. Žmogaus turtai, draugai ir idealai dingsta, bet vietoj jų gimsta naujos pasaulėžiūros; atsiranda nauji artimi ir pažįstami. Tiktai viena asmenybė yra pastovi — tai yra Dievas. Vienintelis Dievas yra toks pat, koks buvo prieš šimtą metų, ir Jis toks pat bus visą amžinybę. Tik žmogus pagal savo sampratą keičia Dievą, bet Dievas pats savyje nesikeičia. Jo asmenybė yra tobula ir pilnutinė. Dievas tai niekados nesileidžianti gyvenimo saulė.

Įsivaizduokite paveikslo rėmą. Nors jis yra gražus ir puošnus, jis niekam tikęs, nes yra tuščias. Tiktai gero dailininko paveikslas praturtina tą rėmą. Jis bus naudingas ir visų stebimas tiktai tada, kai jis bus pilnas. Žmogus yra panašus į tą vieną. Jis yra tuščias, lyg rėmas be paveikslo, jei neturi tvirto ryšio su Dievu. Asmuo gali atsiekti pilną tobulybę, kai jo galvosena ir veiksmai santykiauja su Dievu. Žmogus tada bus atbaigtas ir teiks pasitenkinimą kitiems taip, kaip gražiai įrėmintas paveikslas.

Dievas yra nepasislėpęs nuo žmonijos ir nuo pasaulio. Jis nesislepia aukštai nepasiekiamuose debesyse ar bažnyčios pastato kampelyje. Dievas yra čia pat, mumyse. Kas Jo ieško visu savo uolumu, tas jį randa. Tikinčių žmonių pareiga yra įtikinti visą žmoniją, kad jie yra suradę Dievą, parodydami Dievo malonę savo krikščioniškais darbais. Parodydami savo meilę vieni kitiems, mes parodom savo meilę Dievui. Būdami atviros širdies, patardami jauniems vaikams ir išklausydami draugų, kai jiems liūdna, mes atidarom duris ne tik savo artimui, bet ir Dievui. Padėdami artimui bei priešui, mes įsileidžiam Dievą į savo širdis ir atrandame didesnį pasitenkinimą savyje.

Dievo garbinimas pasisekimuose nesudaro jokių sunkumų. Kai žmogaus sveikata gera, kai yra duonos ir sviesto ant stalo ir kai aplamai gyvenimas sklandžiai eina, tai žmogus neturi kuo skųstis. Net silpnam žmogui lengva būti patenkintam ir Dievui dėkingam. Bet visi žino, kad gyvenimo kelias ne auksu klotas. Užeina sunkių bei skausmingų dienų. Dažnai tomis dienomis žmogui yra sunku santykiauti su Dievu ir noris Dievą kaltinti už dienos nepasisekimus. Per tas dienas mum ypač reikia kreiptis į Dievą ir prašyti malonės ir apšvietimo. Juk Dievas išklauso tikinčių maldų ir suteikia pagalbos. Jis sustiprina svyruojančius ir uždega jų sielas.

Žmogus, atvėręs Dievui savo duris ir įsileidęs Jo šviesą, pats prašvinta ir sudaro tvirtesnį ryšį su Dievu. Dievas pasidaro artimiausias jo draugas, ir žmogus tampa atbaigta, tobula asmenybe. Mums gražią mintį yra palikęs kompozitorius Liudvikas Beethovenas: "Nėra aukštesnio dalyko, kaip prisiartinti prie Dievybės ir iš ten skleisti žmonių giminei Dievybės spindulius".

Rūta Garūnaitė

Redakcijos žodis

Mielos Moksleivės, Mieli Moksleiviai!

Jums, kartu su studentais ir sendraugiais, yra skiriamas visas *Ateities* žurnalas. Šis "Atžalų" skyrius yra ypač jūsų dėl to, kad jame spausdinama jūsų pačių kūryba. Jis pasirodo kas mėnesį ir paprastai būna 3-4 puslapių. Puslapių ribą nustato ne redakcija, bet jūs patys — ne tie, kurie rašot, bet tie, kurie per mažai ar visai nerašot. Džiaugiuosi, kai tam skyriui susidaro bent keturi puslapiai medžiagos. Gailiuosi, kad kurį mėnesį galima užpildyti vos 3 ar net tik 2 puslapius.

Kaip anksčiau, taip ir dabar vėl kreipiuosi į kiekvieną jūsų: rašykite daugiau, suburkite daugiau eilėraščių, fotografuokite daugiau ir nupieškite daugiau piešinių. Ir visą savo kūrybą atsiųskite *Ateičiai.* Jūsų pastangos bus tikrai įvertintos. Jei daugiau medžiagos atsiųsite, šis skyrius galės turėti ne 3-4, bet 10 ar net daugiau puslapių.

Atskiros kuopos galėtų suburti savo narius, paskatinti ir surinkti jųjų medžiagą ir atsiųsti kuriam nors žurnalo numeriui. Laukiame dar didesnio jūsų visų bendradarbiavimo.

"Ateities" redakcijos vardu
Kęstutis Trimakas

Jaunųjų grafika[28]

Chicagos Dielininkaičio kuopos jaunųjų ateitininkų linoleumo raižiniai. Jų būrelį globoja ir rankdarbių moko Balys Lukošiūnas.

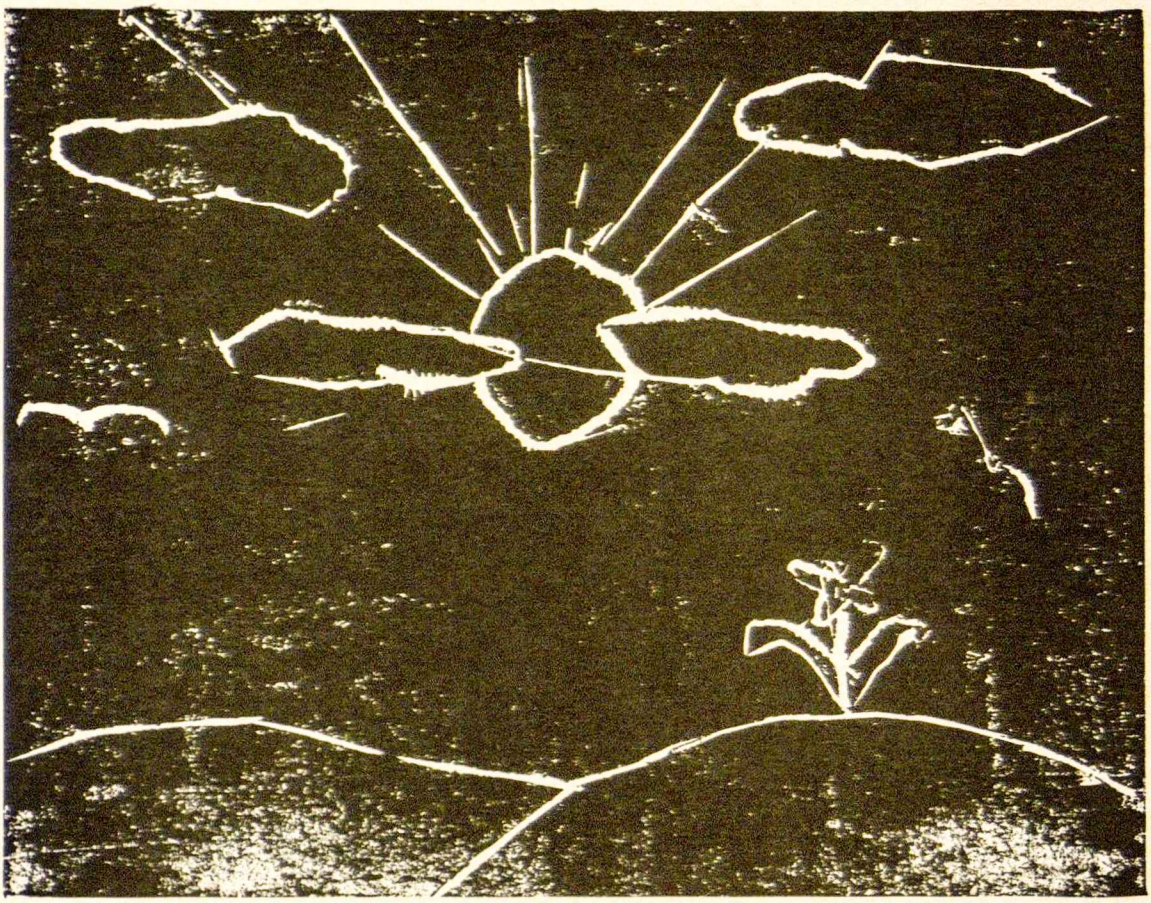

Andrius Švabas
11 metų

Rimas Lukošiūnas
7 metų

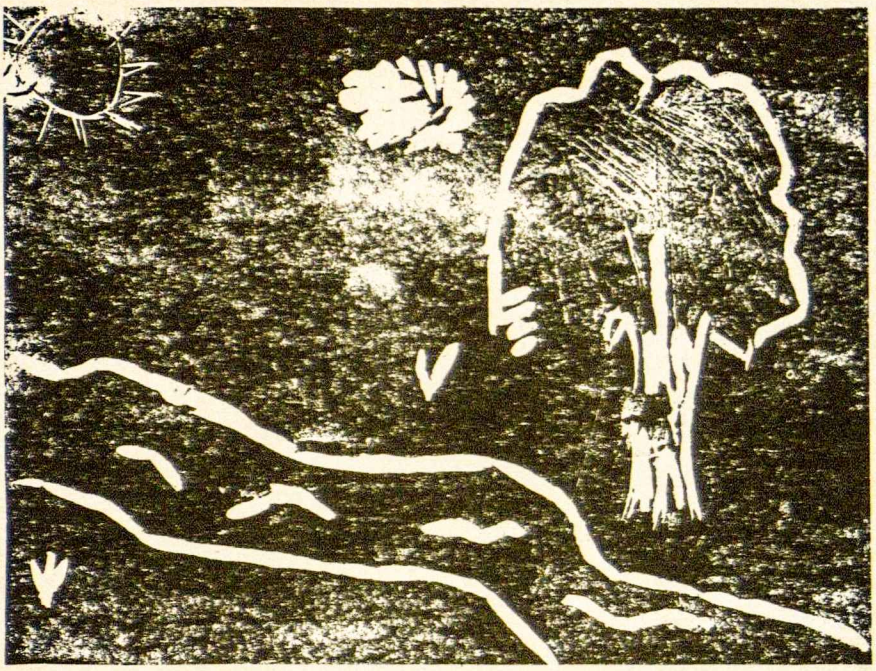

Tomas Šoliūnas
10 metų

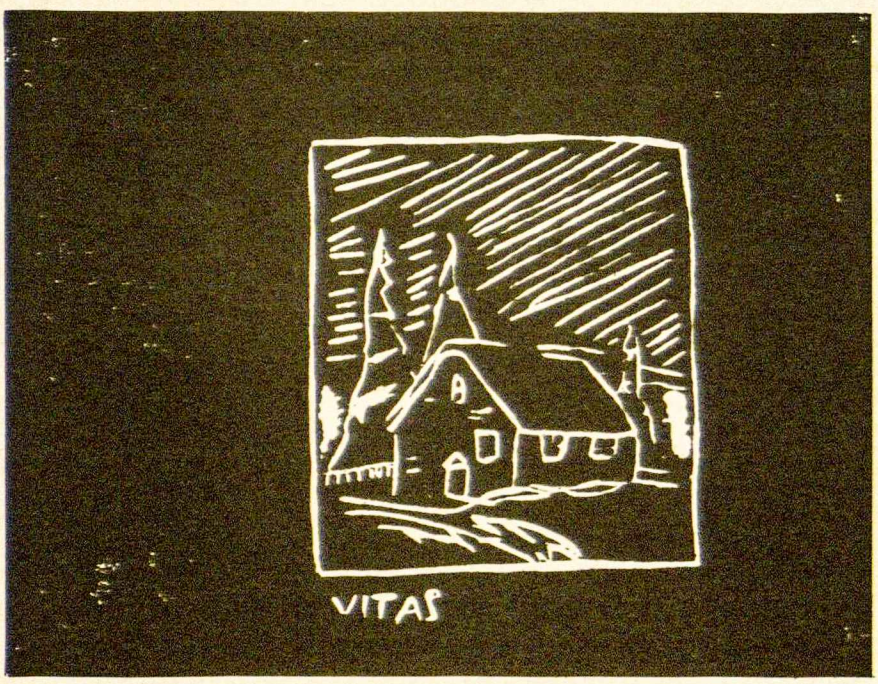

Vitas Lukošiūnas
11 metų

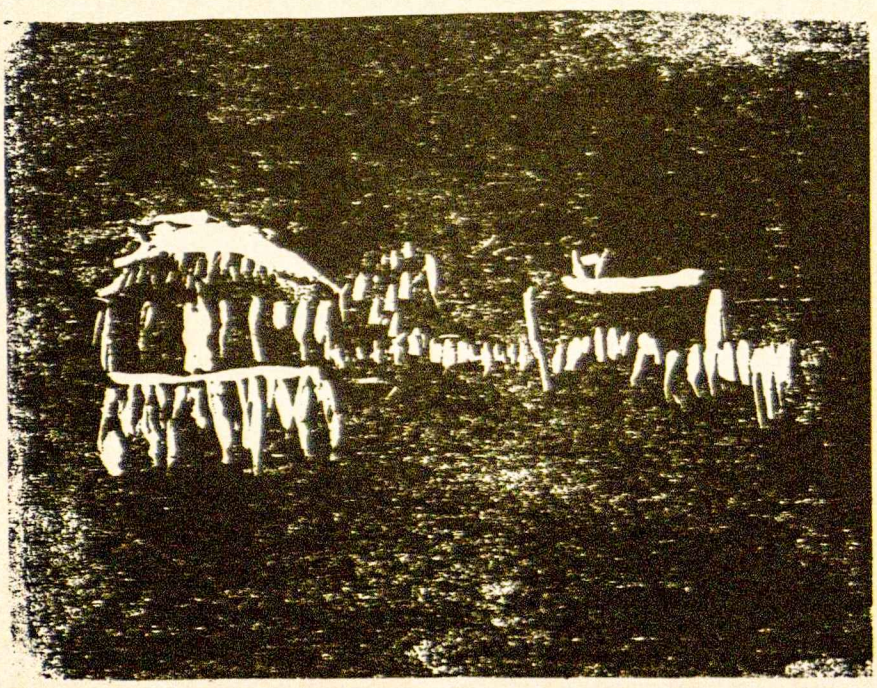

Audrius Polikaitis
10 metų

knygos

3 — Mūsų bendraminčiai pasaulio literatūroje

HANS URS VON BALTHASAR

Katalikų teologas, vokiečių kilmės šveicaras, gimęs 1905 Liucernoje, šiuo metu gyvena Šveicarijos Bazelyje.

Studijavo Ciuricho, Vienos, Berlyno ir Lyono universitetuose. 1929 — Ciuricho universiteto filosofijos daktaras. Tais pačiais metais įstoja į Jėzaus Draugiją. 1936 — įšventinamas kunigu.

Jo didieji draugai: vokiečių teologai E. Przywara, P. Lippert, broliai Hugo ir Karl Rahner, R. Guardini ir kiti. Jį labai domino prancūzų mąstytojai ir rašytojai — Ch. Peguy, M. Blondel, G. Bernanos ir teologas Henri de Lubac. Jam artimi — didysis protestantų teologas Karl Barth ir žydų religinis mąstytojas M. Buber. Visus čia suminėtuosius Balthasar atžymėjo ar jų kūrybos vertinimu parašytomis knygomis, ar jų veikalų vertimais bei išleidimais. Prisiminkime, kad ir jo Lubac'o raštų 10 tomų išleidimas *Gesammelte Werke* serijoje.

H. U. von Balthasaro nepaprastą produktyvumą bei darbštumą rodo jo originalūs teologiniai veikalai. Jo žymiausias — *Herrlichkeit — Eine theologische Aestetik* — 4 tomų — daugiau kaip 3400 p.p. didumo. Tai tikra moderniškoji teologinė *Summa* — Visuma. Reikėtų nemažo straipsnio su tuo nuostabaus veikalo turiniu supažindinti.

Kitas jo 4 tomų veikalas *Skizzen zur Thelogie* — 1800 p.p. Jo originalės teologijos ypatybė — tai jos krikščioniškas dvasingumas ir jo ugdymas. Atremta į Rytų Bažnyčios Tėvus (kurie filosofiniu atžvilgiu remiasi Platonu, o ne Aristoteliu) — jo teologija mažiau racionalistinė ir labiau intuityvė bei mistinė. Niekas iš Vakarų teologų nėra labiau savo raštais su Rytų Bažnyčios Tėvais Vakarus supažindinęs kaip jis. Vien tik (neliečiant kitų jo darbų šioje srityje) apie Maksimą Išpažinėją jis parašė *Kosmische Liturgie — Das Weltbild Maximus des Bekenners* 691 p.

Visa jo kūryba maždaug 40 tomų orginalių raštų ir labai daug vertimų yra taip gausi, kad H. de Lubac abejoja ar savo kiekybe neviršija Tomo Akvinečio raštų gausingumo?!

Bet ar kartais nėra pats didžiausias jo gyvenimo įvykis — vienos šveicarės protestantės (vėliau tapusios katalike), gilaus religingumo krikščionės — mistikės — Adrienne von Speyr — atradimas?! Iš profesijos gydytoja, ištekėjusi, niekada teologijos nestudijavusi, tik su žymesniais religiniais veikalais susipažinusi, ji parašė apie 60 teologinių knygų, kurių tarpe ypač daug komentarų apie šv. Rašto įvairias knygas. Kokio nuostabaus produktyvumo buvo ši moteris, galima nujausti, kad ir šį faktą prisimenant: vien šv. Jono evangelijos jos padiktuoti 4 tomų komentarai viršija 2000 puslapių. Jos kitų veikalų didžioji dalis dar nėra atspausdinta (platesnis supažindinimas su ja *Ateityje* bus vėliau).

Balthasar yra įkūręs Johannes Verlag leidyklą Bazelyje, kurioje, šalia savo paties veikalų, jam rūpi išleisti jos visą kūrybą. Šį straipsnį rašantis, jau bent kiek susipažinęs su šia kūryba, norėtų pasakyti, kad jos raštai yra labai originalūs, gilūs ir ortodoksiški. Ji mirė 1967 metais.

Nežiūrint jo didžių nuopelnų Bažnyčiai (tarp kitko jis daug metų vadovavo studentų dvasiniam ugdymui) į II Vatikano Suvažiavimą jis nebuvo pakviestas, atrodo, dėl jo 1950 metais, kad ir teisėtai sutvarkyto, išstojimo iš jėzuitų. Išstoti gi jį palenkė numatymas tų aplinkybių, kuriose pasilikdamas jis nebūtų galėjęs savo visų darbų projektų (kad ir tam tikrą sekuliarinio instituto pobūdžio Bendruomenės įkūrimą) įvykdyti.

Įvertindamas jo nuopelnus, patriarchas Athenagoras, už jo Rytų Bažnyčios Tėvų populiarinimą, apdovanojo jį Šventojo Athoro kalno auksiniu medaliu. Katalikų universitetų Miunsteryje ir Friburge teologiniai fakultetai, o taip pat evangelikų fakultetas Edinburghe yra jam suteikę teologijos garbės doktoratus. 1969 m. Šveicarijos vyskupams norint, Balthasar buvo pakviestas į Popiežiaus Teologų Komisiją.

Baigiu ištraukomis iš jo *Das betrachtende Gebet* knygos, kuri, žinomo prancūzų religinio rašytojo L. Bouyer tvirtinimu, yra labiausiai ir esmingiausiai ugdanti mąstymo dvasią knyga — paskutinių trijų šimtų metų laikotarpyje: "Malda tai pašnekesys, kuriam Dievo žodis vadovauja ir kuriame mes nieko kito kaip klausyti tegalime. Dievo žodis, tai jo pakvietimas mums drauge su juo būti tiesoje... tai visada gyvenimiškas susitikimas su Dievu, kurs mus savo žodžiu kalbina, kurio akys tarsi ugnies liepsna (Apr 1, 14) į mus sminga ir valo, kurio įsakymas mus naujai paklusti verčia..."

Alfonsas Grauslys

laiškai

Atsinaujint ir atnaujint

Tėvynėje giedojome: Linksma diena mums nušvito. Visi troškom džiaugsmo šito. Kristus kėlės! Mistiško Aleliuja! Aleliuja!

Mes gėrimės Jūsų redaguojama "Ateitimi".

Giliai prasmingai atsinaujint ir visą pasaulį atnaujint Kristuje!

Dr. Eliziejus ir Julija Draugeliai
Brazilija

"Ateitis" nemirs su senąja karta

Labai malonu skaityti "Ateitį" ir rasti joje įdomių jaunimo svarstymų, pasisakymų.

Esu tikra, kad "Ateitis" nemirs kartu su mumis, senąja karta; dar kalbės apie Lietuvą mūsų vaikams ir vaikaičiams.

"Ateičiai" paremti siunčiu 25 dol.

Marija Vasienė
Philadelphija, JAV

Apsisprendimas ir įsipareigojimas

Man atrodo, kad krikščionybė ir ateitininkija priėjusios krizę, nes nesupranta sąvokos, ką reiškia Kristų turėti vadu, ką reiškia Kristų sekti. Tai yra gilus apsisprendimas ir įsipareigojimas. O mes, Vakarų civilizacijos žmonės, norėtume ir dvasiniame gyvenime turėti mygtukų paspaudimą.

Įsipareigojimas Kristui yra kasdieninė duona, o kartais ir visiškos aukos gyvenimas, ką liudija mūsų broliai anoje pusėje. Tai yra labai asmeninis santykis su Kristumi.

Man labai padėjo protestanto autoriaus Dietrich Bonhoefferio "The Cost of Discipleship".

Sesuo M. Paulė
Montrealis, Kanada

Pietų ir Šiaurės Amerikos lietuviai

Š. m. kovo mėnesį sueina vieneri metai, kai "Pasaulio Lietuvyje" buvo pradėta rašyti Jaunimo Kongreso atgarsių temomis...

Žvilgterėjus į vienerių metų tarpe spaudoje pasirodžiusius rašinius, atrodo, kad plačiausio atgarsio susilaukė Petro Kisieliaus straipsnis: "Jam buvo lemta nešti sunkų dvilypės misijos krovinį", "Ateitis", Nr. 1976-4. Šį straipsnį jau esame paminėję, tad nieko nepridėsime, tačiau norime pastebėti, kad "Ateičiai" atsidavusio redaktoriaus kun. K. Trimako dėka į šį straipsnį atsiliepė ir Pietų Amerikos lietuviai, nors ir ne jaunimas. Atkreipiame skaitytojų dėmesį į vieną iš tų atsiliepimų, kadangi jis yra charakteringas tuo, kad aiškiai parodo, kaip gyvenamojo krašto aplinka veikia lietuvius emigrantus, tos pačios tautos vaikus, tarpstančius skirtingose politinėse sferose. Palaikydami ryšius ir bendradarbiaudami su jais, mes, Šiaurės Amerikos lietuviai, tai nuolat turėtumėm turėti galvoj.

Praeitų metų "Ateityje", Nr. 8, spalio mėnesio numeryje, buvo išspausdintas Brazilijoje gyvenančio poeto ir rašytojo Klemenso Jūros atsiliepimas į anksčiau minėtą Petr Kisieliaus straipsnį. Štai ką pagrįstai rašo poetas dėl mūsų bendravimo su Pietų Amerikos lietuviais: "...Šimtais atvejų buvo šaukiamasi 'brolių amerikiečių' pagalbos, bet jų 'širdingai' gili tyla tebuvo vienintelis mums atsakymas..."

Romas Kasparas
Pasaulio Lietuvis, kovo mėn. 778 psl.

Atsinaujinimo pamatas — Kristus

Perskaitęs "Ateities" 1976 metų gruodžio mėn. numerį apie Atsinaujinimo sąjūdį, norėčiau pridėti savo "grašį".

Visa atnaujinti Kristuje — šis šūkis yra tikrai kristocentriškas, kartu katalikiškas ir visuomeniškas, nes jame telpa visas gyvenimas. Kaip sako šv. Povilas: "Juk niekas negali dėti kito pamato, kaip tik tą, kuris jau padėtas, kuris — Jėzus Kristus" (I Kor. 3, 10-12).

Taigi bet kokio atsinaujinimo pamatas yra Kristus: Jis davė mums savo mokslą — Evangeliją; Jis davė septynis sakramentus, o per juos pats save; Jis davė Šv. Dvasią, kuri dalina malones ir dovanas.

Atsinaujinimui reikia šių trijų pagrindinių stulpų: 1. kristocentrinis pažinimas per Evangelijų studijas; 2. kristocentrinis pamaldumas per sakramentų priėmimą; 3. kristocentrinis veikimas per Šv. Dvasios dovanas.

Šie trys stulpai vienas kitą paremia ir visi trys atsiremia į Kristų. Tiek Dievo Žodis, kaip žibintas tikėjimui, tiek sakramentinis gyvenimas, kaip vilties sustiprinimas, tiek Šv. Dvasios veikimas, kaip meilės ugnies palaikymas, ne vien pavieniai, bet visoje organizacijoje bei visoje visuomenėje.

kun. Aug. Steigvilas
Buenos Aires

ATEITININKAI 1950-1977
Sao Paulo

Pirmoji moksleivių ateitininkų kuopa Sao Paulyje buvo įsteigta kun. P. Ragažinsko rūpesčiu, atvažiavus tremtiniams 1950 m. Kuopa išaugo ir sustiprėjo, kai į Sao Paulį atvyko kun. Juozas Šeškevičius ("Dėdė Juozas"). Tuo laiku jie turėjo beveik šimtą narių.

Visuomenei ateitininkai daugiausia pasirodė gausiomis "Jaunimo Šventėmis", kurių rengiman buvo įjungiamas visas lietuviškas jaunimas. Jaunimo švenčių metu buvo pastatyti šie veikalai: Gustaičio "Sekminių Vainikas", H. Mošinskienės "Nulinkusios Varpos", "Joninių ugnys"; Kazio Binkio, "Atžalynas", A. Zanevičiaus "Šv. Kazimieras", režisuota V. Takelio, neatsimenu autorių "Paparčio žiedas, "Mes eisim motinos ieškoti", "Lietuviškos vestuvės", "Rugiapiūtė", "Jūros dukra", "Linų žiedo daina" ir kiti. "Atžalyną" režisavo Vasiliauskas, kitus Dėdė Juozas. Be to, buvo du kartus pastatyta F. Strolios operetė "Supinsiu dainužę". Operetę su ateitininkų choru parengė Elvira Kilčiauskaitė-Belucci.

Be to, ateitininkai turėjo savo chorą (vad. E. Kilčiauskaitės), akordeonų orkestrą (vadovaujamą Žanetės Paukštytės), tautinių šokių grupę, kuriai ilgiausiai vadovavo J. Guiga ir M. Vinkšnaitienė. Jaunimo šventes rengiant, daug talkino, be jau minėtų, J. Valeikienė, Marija Kinduriene, J. Kaseliūnas, J. Jodelis, M. Jurgelevičienė, V. Petrokienė ir kiti ateitininkų tėvai.

Be to, ateitininkai turėjo savo mėnesinius susirinkimus, kurių metu skaitė referatus, diskutavo, atlikdavo meninę programą.

Keletą metų su savo choru giedojo per 9 val. jaunimo mišias, organizavo ir savo pamaldas bei agapes.

Atmintyje išliko šie ateitininkų kuopos pirmininkai: N. Antanaitis, V. Navickas, J. Tijūnėlis, A. Tyla, K. Miliauskas, O. Švitra, I. Šimonytė. Moksleiviai ateitininkai yra jaunimo stovyklų pradininkai Brazilijoje. Moksleivius ateitininkus ilgesnį laiką taip pat globojo M. Vinkšnaitienė ir I. Šimonytė. "Mūsų Lietuvoje" buvo "jaunimo puslapis" Jaunystės aidas, kurį redagavo moksleiviai ateitininkai. Bene ilgiausiai redaktorėmis išbuvo Lucija Jodelytė ir Irena ir Julija Jurgelevičiūtės.

Su Antrojo pasaulinio karo tremtiniais į S. Paulį atvyko, neskaitant kunigų, dar šie sendraugiai: Dr. E. Draugelis, J. Draugelienė, A. Stonis, K. Pažėraitė ir M. Vinkšnaitienė.

Dabar kartas nuo karto susirenka iš moksleivių išaugę sendraugiai. Praėjusiais metais sendraugiai tris kartus pastatė A. Škėmos "Žvakidė". Dabartinis sendraugių pirmininkas yra V. Tubelis. Keletas moksleiviais ateitininkais buvusių studentų susirenka kartu su moksleiviais. Atskiro studentų ateitininko vieneto iki šiol nėra. Sao Paulo ateitininkų atstovai: Dėdė Juozas, I. J. Šimonytės, L. Meškauskas, N. Vinkšnaitytė dalyvavo 1960 Jubiliejiniame Ateitininkų kongrese Chicagoje. Šiais metais trys moksleiviai, R. Saldys, Nilza Guzikauskaitė ir B. Bacevičiūtė, dalyvavo JAV ir Kanados stovyklose. Dabartinis moksleivių ateitininkų kuopos pirmininkas yra Robertas Saldys. Šiemet moksleiviai ateitininkai tikisi atgaivinti jaunimo šventės tradiciją.

Kun. Juozas Šeškevičius

"Penkiasdešimtmetis, 1926-1976", Sao Paulo

SUSITELKIMO SAVAITGALIS
Montrealyje

Montrealio ateitininkų bendras susitelkimo savaitgalis sendraugiams, studentams ir moksleiviams įvyko kovo 11-13 dienomis.

Dalyviai susirinko penktadienio vakarą Nekaltai Pradėtosios seserų namuose. Sesuo M. Paulė pasveikino susirinkusius dalyvius, supažindindama su susitelkimo savaitgalio tikslu — duoti sąlygas gilesniam su Kristumi susipažinimui. Ji taip pat dalyvius supažindino su seseria Ona Mikailaite iš Putnamo, Conn., kuri buvo pakviesta vadovauti šiam

susitelkimo savaitgaliui.

Visi atidžiai klausėsi, kai sesuo Onutė, naudodamasi skaidrių montažu, labai įdomiai ir darniai apibrėžė susitelkimo savaitgalio pagrindinę temą. Ji palygino žmogaus gyvenimą su kelione, kurioje žmogus išgyvena tam tikrus momentus, kurie pakeičia jo kelionės kryptį ir jį patį pakeičia vienokiu būdu ar kitu. Ji toliau išvystė mintį, kad šie gyvenimo momentai turi dvi puses. Dažnai mes matome tik vieną pusę — žmogišką, gamtinę, nepastebėdami kitos antgamtinės pusės, kurioje yra pats Dievas, Kristus.

Po sesers Onutės įžanginės kalbos visiems dalyviams buvo išdalintas sąrašas Evangelijoje vietų, kuriose Kristus, susitikdamas su žmogumi, kaip nors jį pakeičia. Dalyviams buvo užduota pasirinkti vieną ištrauką ir, ją perskaičius, pamąstyti, kaip ta Evangelijos dalis jiems kalba. Sekančią dieną, šeštadienio popietę, visi dalyviai dalinosi su vienas kitu savo mintimis apie skaitytas Šv. Evangelijos ištraukas. Po diskusijų kiekvienas dalyvis pasirinko vieną kryžiaus kelio stotį, kurią ramiai, tylumoje, galėjo apmąstyti Aušros Vartų bažnyčioje arba Seselių koplyčioje. Sesuo Onutė pakvietė kiekvieną užrašyti savo mintis, kad, juos sudėję, galėtumėm panaudoti, kaip meditaciją Kryžiaus keliams eiti. Šis Kryžiaus kelias (susitelkimo savaitgalio dalis) įvyko po suneštinės vakarienės, ir visi stebėjosi, kaip visų mintys susipynė į vieningą meditacijos temą. Baigėme šeštadienio dieną bendra malda seselių koplyčioje.

Sekmadienio rytą rinkomės šv. Kazimiero bažnyčioje šv. Mišiom, kurias laikė kun. F. Jucevičius. Mišių metu aukas nešė Irena Adamonytė, Paulius Mališka, Vida Morkūnaitė ir Linas Staškevičius. Po Mišių ateitininkai ir parapiečiai rinkosi šv. Kazimiero parapijos salėje ir vaišinosi suneštine kavute ir pyragaičiais. Susitelkimo savaitgalis baigėsi sesers Onutės paskaita, kurioje ji, pasinaudodama Šv. Rašto ištraukomis, pailiustravo, kaip Dievas beldžiasi į žmogaus širdį, kartais švelniai, kartais aštriau, bet visad su meile, kviesdamas jį atsiversti ir Jam pilnai atsiduoti.

Vida Žitkutė

KAIP IŠLAIKYTI BENDRUOMENES
Chicagoje

Chicagos studentų ateitininkų draugovės balandžio 2 d. susirinkimas įvyko pas mūsų narius Loretą ir Pijų Stončius. Pirmininkė Dainė Narutytė pasveikino susirinkusius, ir kun. dr. Trimakas sukalbėjo maldą. Tada mes klausėmės pranešimų apie iždo padėtį, ateities darbus, planus ir t.t.

Mūsų svečias buvo p. Jonas Bagdonas, kuris dirba socialinio aprūpinimo ("social work") srityje. Jis labai įdomiai kalbėjo apie lietuvišką bendruomenę, ir kaip mes ją galime išgelbėti. P. Bagdonas pažymėjo, kad buvo gana didelis kontrastas tarp senųjų lietuvių ateivių ir po antrojo pasaulinio karo atvykusių ateivių, bet vis dėlto buvo palinkimas naujųjų ateivių gyventi su senaisiais. Pagal p. Badoną, lietuvių geografinę bendruomenę sudaro Chicagoje 100.000 popieriuje, o iš tikrųjų apie 30,000. Jis apgailestavo, kad jo generacijos lietuviai dabar nėra grįžę atgal į lietuvišką visuomenę, kad mokslas arba išsilavinimas gali būti pliusas, bet taip pat gali būti ir minusas.

Nors viena išvada yra, kad lietuviškų kolonijų likimas Chicagos rajone nėra mūsų naudai, bet be geografinės bendruomenės galime egzistuoti.

P. Bagdonas ne tik nurodė įvairių sociologų studijas, darbus ir nuomones, bet taip pat paįvairino savo kalbą paties išgyvenimais.

Klausytojų buvome maždaug 40. Po p. Bagdono paskaitos buvo tokių, kurie pareiškė, kad jie sutinka su juo, bet taip pat kitų, kurių nuomonės skyrėsi. Gyvos diskusijos šia tema, tur būt, nesibaigė šia paskaita, o tęsis po šio vakaro.

Paskaitos metu buvo siūlyta naujų idėjų apie bendruomenes. Turėjome progą savo idėjas pamatyti naujoje perspektyvoje.

Susirinkimas buvo įdomus ir gyvas. Esame dėkingi paskaitininkui, kad jis nepagailėjo laiko ir pasidalijo su mumis savo žiniomis. Esame dėkingi šeimininkams Stončiams už malonų priėmimą savo namuose. Dabar mūsų veiklos dėmesys nukreiptas į Velykų šokius ir rekolekcijas, kurios ruošiamos vėliau, balandžio mėnesį.

R. Kubiliūtė

TRUMPAI

Ateitininkų IX Kongreso rengimo komitetas Clevelande kovo 17 d. vėl posėdžiavo ir tarėsi kongreso leidinio, dailės parodos, banketo, informacijos, finansų ir kitais reikalais.

Montrealio ateitininkai — moksleiviai, studentai ir sendraugiai kartu — kovo 11-13 d. turėjo bendrą susitelkimo savaitgalį. Organizavo ses. Paulė. Vadovavo ses. Onutė Mikailaitė iš Putnamo, Conn., JAV

Giedrininkų suruoštas rekolekcijas Chicagoje, kovo 31 - balandžio 2 d. lankė pusšimtis moterų. Vadovavo naujasis lietuvių jėzuitų provinciolas tėv. Leonas Zaremba, S.J.

Šatrijos meno draugija Chicagoje turėjo savo susirinkimą balandžio 24 d. Kun. dr. Kęstutis Trimakas kalbėjo apie kūrybos psichologiją. Augustinas Tijūnėlis skaitė savo eilėraščius ir aprašymą.

Toronto ateitininkų metinė šventė įvyko balandžio 30 d. vakare. Programoje: šv. Mišios, iškilmingas aktas su studentų ir moksleivių įžodžiu, kun. dr. Antano Paškaus paskaita ir vakarienė.

Sao Paulo ateitininkai aplankė ateitininkų sąjūdžio pirmūną dr. Eliziejų Draugelį, kuriam balandžio 11 d. sukako 89 metai. Mes visi sveikiname Jubiliatą.

MOKSLEIVIAI

Studijų dienas Dainavoj, JAV, kovo 25-27 d. surengė Clevelando ir Detroito kuopos. Dalyvavo moksleiviai iš tųjų kuopų, o taip pat iš Chicagos bei Kanados. Kalbėjo kun. J. Staškevičius, dr. K. Keblys ir adv. P. Žumbakis.

Cicero moksleivių kuopa surengė Pavasario šventę-balių balandžio 24 d.

Toronto jaunimui skirtas priešvelykines rekolekcijas suruošė vyresnieji moksleiviai ateitininkai. Vadovavo kun. J. Bacevičius, OFM, ir ses. Ignė.

Vasaros stovykla 14-18 m. amžiaus moksleiviams įvyks Dainavoj, JAV, birželio 19 - liepos 3 d. Stovyklos programą tvarko Moksleivių Ateitininkų centro valdybos narys Rimas Kuliavas.

Jaunučių stovykla Dainavoj, JAV, ruošiama liepos 3-17 d. Jos programa rūpinasi Detroito sendraugiai, vadovaujami Janinos Udrienės.

Moksleivių ir **jaunučių** stovykla Wasagoje, Kanadoje, įvyks liepos 17-31 d. Ją ruošia Toronto ateitininkai.

Moksleivių ir **jaunučių** stovykla Neringoje, JAV rytiniam pakrašty, ruošiama rugpiūčio 14-21 d.

STUDENTAI

Gaudeamus, SAS neperiodinis informacinio pobūdžio leidinys, 2 nr., jau išplatintas. Studentai informuojami apie Ateitininkų IX Kongresą, SAS pavasario kursus Dainavoje, draugovių bei paskirų studentų ateitininkų veiklą (sekančios studentų draugovių žinios yra pimtos iš to "Gaudeamus" numerio). SAS centro valdyba planuoja ateity išleisti didesnį, žurnalo apimties "Gaudeamus" numerį.

Toronto draugovė susirenka maždaug kas tris savaites. Sąrašuose narių yra apie 20, o į susirinkimus dažniausiai ateina apie 10. Šiais metais draugovė jau yra turėjusi aštuonius susirinkimus ir yra suplanavusi dar bent tris kitus. Susirinkimai buvo: 1. valdybos rinkimai, 2. simpoziumas — kandidatų, studentų ir sendraugių svarstymai apie SAS ateitį ir praeitį, 3. fuksų vakaras ir A. Razmos pranešimas apie Ateitininkų Kongresą, 4. Raimundo Sungailos kalba apie mokslininko moralinę atsakomybę, 5. Sigitos Dudaitės — Toronto "Rape Crisis Center", 6. Rūtos Čepaitytės — kelias į kūrybingumą, 7. V. Kolyčiaus vadovaujamos Pr. Dovydaičio monografijos sutiktuvės, 8. kandidačių svarstymai apie ateitininkų istoriją. Vincas Kolyčius tvarko kandidatų programą. Metinė šventė balandžio 30 dieną (su sendraugiais ir moksleiviais).

Chicagos draugovės sąrašuose 100 su viršum narių, o į susirinkimus ateina 30-40. Yra buvę penki susirinkimai: 1. valdybos rinkimai, 2. fuksų vakaras, 3. adventinio susikaupimo vakaras, 4. simpoziumas — studentai ateitininkai šiandieną, 5. Jonas Bagdonas — lietuviškų kolonijų ateitis. Šalia to, draugovė prisidėjo prie bendrų Ateitininkų Kūčių, dalyvavo Chicagos Mardi Gras, ruošė Velykų šokius ir susikaupimo dieną, kuriai vadovavo kun. dr. Kęstutis Trimakas. Edis Razma ruošia kandidatus. Metinė šventė įvyks gegužės viduryje.

Clevelando draugovė, kurios sąrašuose yra 30 su viršum narių, yra turėjusi tris susirinkimus: 1. valdybos rinkimai, 2. ponia Alšėnienė svarstė tėvų-vaikų santykius, 3. buvo ruoštasi literatūros vakarui ir rekolekcijoms. Suruošė septintą literatūros vakarą, kuriame dalyvavo poetas K. Bradūnas. Kartu su skautais suruošė savaitgalines rekolekcijas, kurias pravedė kun. Juozas Bacevičius. Ateityje planuoja kas antrą penktadienį surengti maldos vakarus. Marius Laniauskas ruošia kandidatus. Metinė šventė bus balandžio 30 dieną.

Detroito draugovės sąrašuose yra apie 25 nariai, kurie yra turėję keturius susirinkimus: 1. valdybos rinkimai, 2. kun. dr. Antano Paškaus paskaita, 3. pokalbis apie pabaltiečių santykius (prelegentas latvis neatvyko), 4. L. Sabaliūno paskaita apie nepriklausomos Lietuvos politiką. Draugovė taip pat aktyviai padėjo ruošti SAS pavasario kursus.

Montrealio draugovės 10 nariams reikia kovoti prieš techniką ir gamtą. Yra buvę du susirinkimai: 1. valdybos rinkimai, 2. diskusijos ir filmas apie Atgailą (bet filmo nebuvo galima matyti, nes prožektorius

Cicero moksleivių kuopos šventės vaizdai

Moksleivių ateitininkų Sąjungos pirm. Saulius Čyvas, Ateitininkų Federacijos vadas dr. Petras Kisielius ir kuopos globėja Aldona Prapuolenytė užriša juosteles įžodį davusiems jauniesiems.

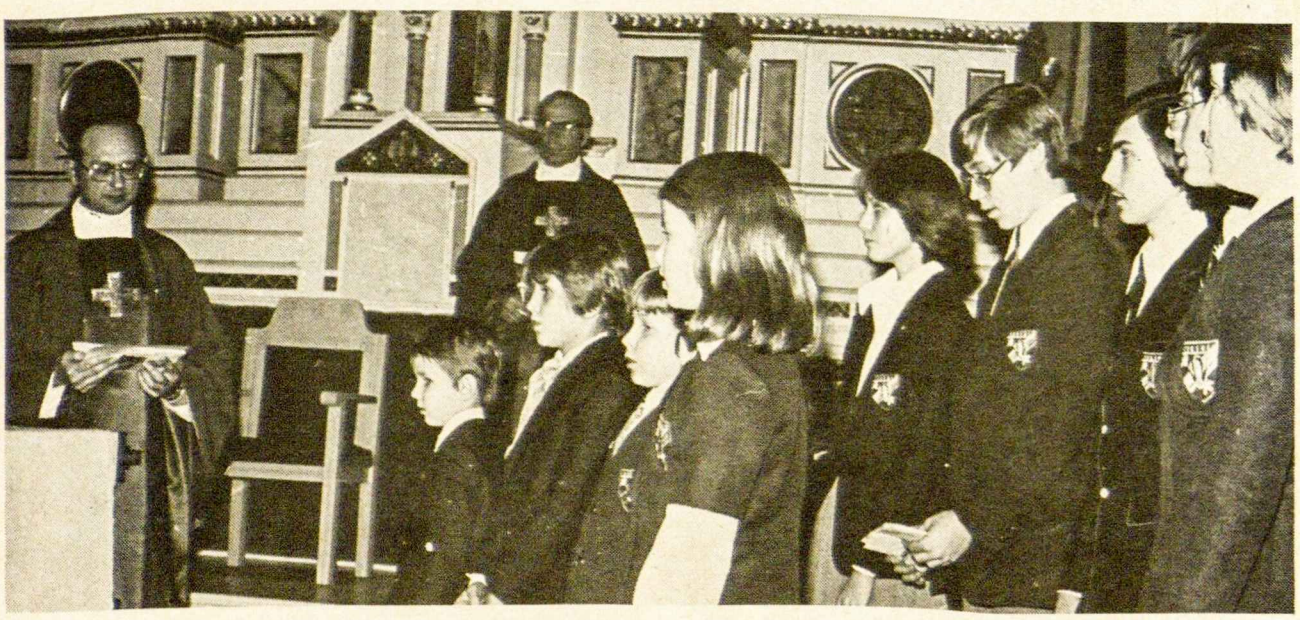

Jauni ateitininkai duoda įžodį. Šalia jų — kun. dr. Kęstutis Trimakas. Už jų — buv. kuopos dvasios vadas kun. Petras Patlaba.

Kuopos nariams stebint, L. Šulaitytė taria padėkos žodį kuopos steigėjai ir ilgametei globėjai Aldonai Prapuolenytei. Už jos — Vaidotas Vaičiūnas.

Chicagos Dielininkaičio kuopos priešvelykinio susikaupimo jaunieji dalyviai.

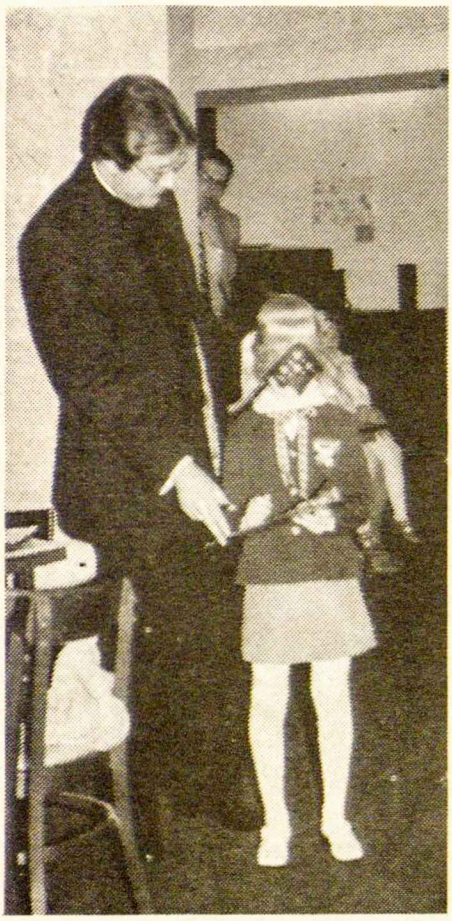

Kun. J. Šarauskas, užrišęs akis, moko šviesos ir matymo svarbą.

Kun. Jurgis Šarauskas kalba Dielininkaičio kuopos jauniesiems nariams priešvelykinio susikaupimo vakare Chicagoje.

neveikė). Tris kartus buvo bandyta sušaukti susirinkimą su kun. dr. F. Jucevičiaus paskaita, bet sniego pūgos ir kitos kliūtys tai sutrukdė. Seselė Onutė Mikailaitė pravedė susitelkimo savaitgalį (su moksleiviais ir sendraugiais).

Los Angeles draugovė, nepasitikėdama savo skaičiumi dažniausiai bendrai veikė su moksleiviais. Yra buvę keturi susirinkimai: 1. valdybos rinkimai, 2. kun. L. Andriekaus kalba apie slaptą ateitininkų veiklą Lietuvoje, 3. dr. Felikso Palubinsko svarstymai apie galimybę moterims tapti kunigais, 4. ponios Raulinaitenės kalba apie Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą. Taip pat su moksleiviais dalyvavo Californijos žiemos kursuose.

Bostono draugovė, kuri pereitais metais buvo viena iš stipriausių draugovių, šiais metais labai susilpnėjo. Pirmame susirinkime buvo nutarta neturėti valdybos, bet leisti nariams sušaukti susirinkimus, kai jie nori ką nors paruošti. Atrodo, kad šis metodas nesėkmingas, nes rudenį, tebuvo pora susirinkimų, į kuriuos labai mažai narių atėjo, o po to — nieko daugiau.

New Yorkas buvo visiškai apsnūdęs. Pereitų metų dviem valdybos nariams persikėlus į kitus miestus, nebuvo jokios veiklos iki kovo mėnesio, kada susirinkime buvo išrinkti Danutė Norvilaitė (pirmininkė), Dalia Vaičekauskaitė (sekretorė) ir Juozas Juška (iždininkas). Šiais metais draugovė planuoja geriau susipažinti su ateitininkų ideologija.

Philadelphijos draugovė, atrodo, miega, nors ir atsiuntė sąrašą, kuriame yra 15 su viršum narių pavardžių.

Rochesteris, Washingtonas-Baltimorė ir **Hamiltonas** nieko neveikia, nors turi pakankamai narių. Atrodo,

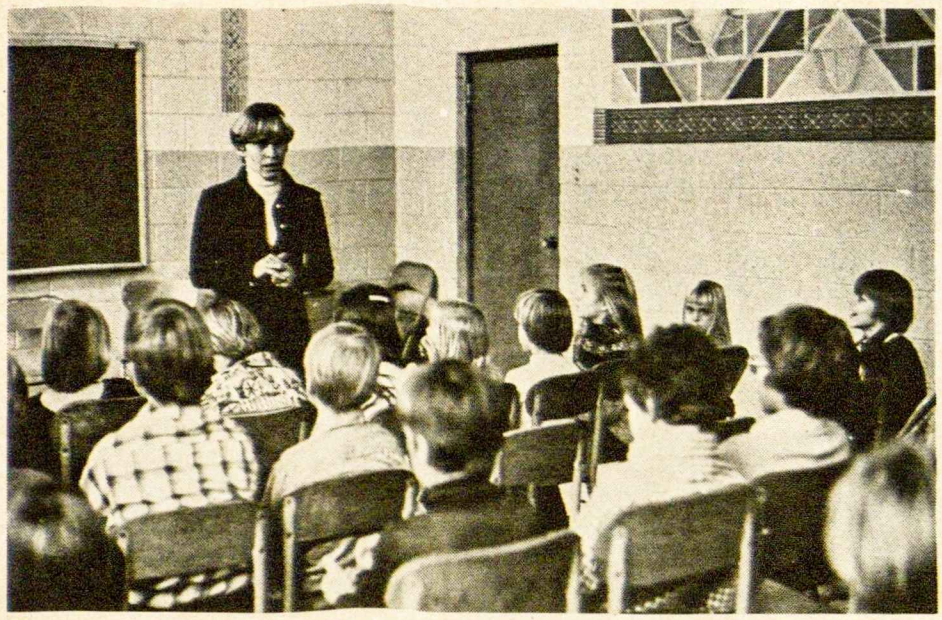

Partizano Daumanto moksleivių kuopos globėja R. Venclovienė kalba susirinkimo metu.

Dviejų Sąjungų pirmininkai tariasi: — moksleivių — Saulius Čyvas ir studentų — Saulius Girnius.

Groja L. Strolia.

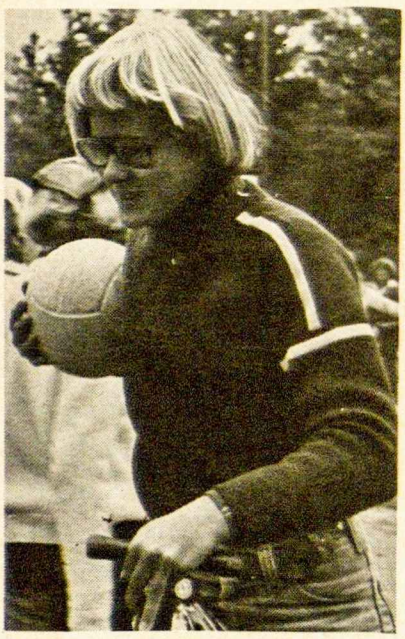

Toronto St. Šalkauskio moksl. pirm. R. Gustainytė.

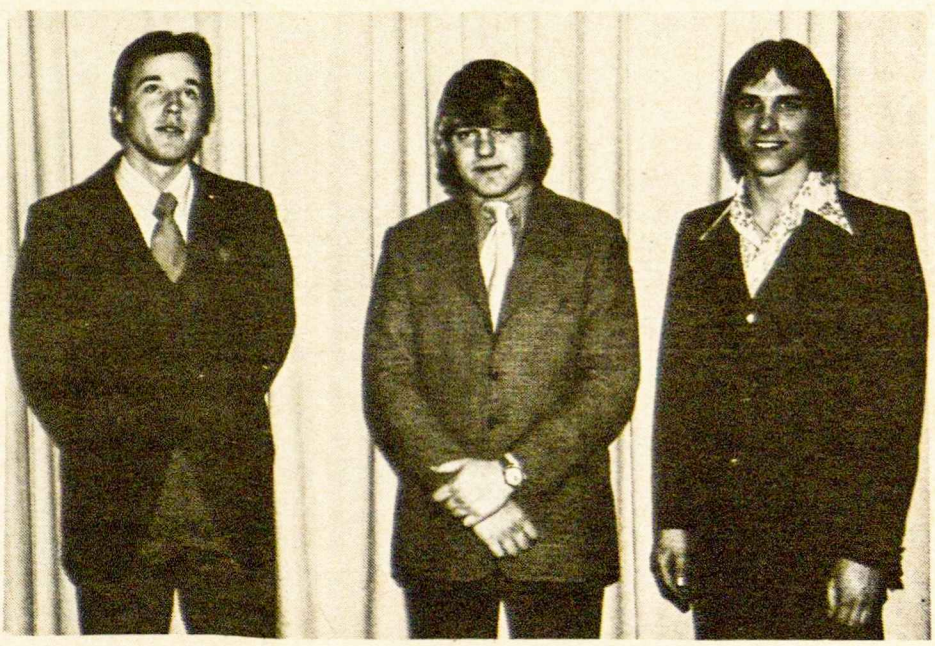

Detroito veiklos trys stulpai: Saulius Jankauskas, Vytas Keblys (studentų pirm.) ir Virgilijus Kasputis (moksleivių pirm.).

kad tose vietovėse trūksta vieno asmens, kuris pradėtų juos suburti.

SENDRAUGIAI

Vasaros stovyklos sendraugiams JAV įvyks įprastinėse vietovėse įprastiniu laiku: Dainavoj — liepos 31 - rugpiūčio 16; Kennebunkporte — rugpiūčio 14-20 d.

Dr. Algis Norvilas, Sendraugių Sąjungos referentas Ateitininkų Federacijos valdyboje, rūpinasi sendraugių stovyklos Dainavoj idėjine programa.

ATEITININKŲ KONGRESAS CLEVELANDE

Ateitininkų kongreso paruošiamieji darbai planingai varomi pirmyn. Clevelandas, kuris yra patogi geografinė vietovė tokiems suvažiavimams, mielai ir svetingai priims kongreso dalyvius. Čia jau ne kartą savo sėkmingus suvažiavimus, kongresus bei konferencijas yra turėję mūsų veiksniai ir įvairios organizacijos.

Devintą kartą Ateitininkijos šeima susirinks į savo kongresą. Laukiama atstovų iš viso laisvojo pasaulio. Pavergtos Tėvynės idėjos broliai ir seserys, deja, tiktai mintimis ir malda galės jungtis su kongrese dalyvaunačiais.

Nepriklausomoje Lietuvoje yra buvę keturi kongresai: pirmieji trys Kaune ir ketvirtasis Telšiuose. Šiaurės Amerikos kontinente surengti keturi Ateitininkų kongresai, iš kurių trys Chicagoje (1954 m., 1960 m. ir 1970 m.) ir vienas Toronte, Kanadoje 1965 m. Taigi 1977 metų kongresas yra *devintasis ateitininkų 66 metų istorijoje*. Jis šaukiamas Darbo dienos savaitgalį, rugsėjo 1-4 dienomis Clevelande. Šiame kongrese bus paminėta ir Palangos reorganizacinės konferencijos 50 metų sukaktis, kada ateitininkai persiorganizavo į moksleivių, studentų ir sendraugių sąjungas.

Šiam kongresui parinktas šūkis *"liudykime Kristų ir savąją tautą"* pabrėžia ne tik istorinį, bet ir dabarties dienų ateitininkų principinius įsipareigojimus — Visa atnaujinti Kristuje, tarnaujant Dievui ir Tėvynei.

Kongresas yra vyriausias ateitininkų reikalų sprendėjas: jis gali priimti ar keisti konstituciją, nustatyti gaires ateities veiklai, spręsti esminius sąjungų klausimus ir pasisakyti laiko ir sąlygų padiktuotais reikalais.

Sprendžiamuoju balsu kongrese gali dalyvauti rinkti Kongreso atstovai iš visų skyrių, draugovių ar kuopų (apie rinkimo taisykles "Ateityje" jau buvo pranešta). Kongrese kviečiami dalyvauti visi ateitininkai, kurie čia turės patariamąjį balsą.

Kituose Kongreso renginiuose: pamaldose, paskaitose, simpoziumuose, specialioje dramos premjeroje *(dramaturgas Algirdas Landsbergis*, siužetas iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikų, *režisierius — Jonas Jurašas)*, parodose, bankete kviečiami ir laukiami visi lietuviai.

Kongresas pradedamas 1977 m. rugsėjo mėn. 1 d. Bondo Court viešbuty, 777 St. Clair ave, Clevelando miesto centre. Visi kongreso darbai, šv. Mišios penktadienį ir šeštadienį, dailės ir taikomosios tautodailės paroda vyks viešbučio patalpose.

Kongreso programa

Jau nustatyta ir Kongreso darbų tvarka, kuri, esant reikalui, dar galės būti ir pakeista.

Ketvirtadienis, rugsėjo 1 d. — 12 val. konferencija.

Penktadienis, rugsėjo 2 d.: 9.30 val. konferencijos tęsinys; 12.30 val. šv. Mišios; 1.30 val. Kongreso atidarymas: invokacija, prezidiumo kvietimas, Federacijos vado dr. Petro Kisieliaus žodis; 3 val. tema: "Kultūrinės ateitininkų veiklos perspektyva išeivijoje ir įsipareigojimai ateičiai" (vadovauja Daina Kojelytė), 6 val. vakarienė; 8 val. Susipažinimo vakaras, jaunųjų ateitininkų kūryba, šokiai Lietuvių namuose, 877 E. 185 St.

Šeštadienis, rugsėjo 3 d., 9.30 val. "Katalikiškoji rezistencija ir tautos likimas" Kalba dr. Vytautas Vardys (vadovauja Kęstutis Girnius); 12 val. pietūs; 2.30 val. Simpoziumas: "Gyvoji dvasia: kelias į krikščionišką atsinaujinimą". (vadovauja kun. dr. Kęstutis Trimakas) 4 val. šv. Mišios; 5.30 val. vakarienė; 8 val. Dramos premjera, Euclido gimnazijos auditorijoje, 711 E. 222 St.

Sekmadienis, rugsėjo 4 d.: 10 val. posėdžiai; 2 val. šv. Mišios šv. Jono katedroje, Superior ir E. 9th St.; 4 val. Kongreso uždarymas; 7.30 val. Banketas, koncertas, šokiai St. Pokrova pokylių salėje, Snow Rd. ir Broadview Rd.

Kongresą ruošia Ateitininkų Federacijos valdyba, talkinama Ateitininkų IX kongreso komiteto, kuriam pirmininkauja A-kų Tarybos pirm. *kun. Gediminas Kijauskas, S.J.*, 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119, tel. (216) 531-4263. Sudarytos informacijos, pamaldų, dramos, dailės, finansų, leidinio, registracijos, patalpų, nakvynių, susipažinimo vakaro ir banketo komisijos jau yra stipriai įsijungusios į Kongreso paruošiamuosius darbus.

Ateitininkų IX Kongreso komitetas

"Ateities" konkursas jaunimui

"Ateities" redakcija yra paskelbusi 1976-1977 m. jaunimo kūrybos konkursą. Kaip ir pastarasis, šis konkursas apima visą eilę sričių: 1. Prozą (novelę, apsakymą, apysaką ir pan.), 2. poeziją, 3. straipsnį-rašinį, 4. veiklos (stovyklos, kursų, susirinkimo ir kt.) aprašymą, 5. dokumentinę fotografiją ir 6. meno fotografiją. Redakcija vertins visus 1976 m. rugsėjo 15 d. — 1977 m. rugsėjo 15 d. laikotarpyje atsiųstus kūrinius, studentų (ar nestudijuojančio jaunimo 19-30 m. amžiaus) ir moksleivių (iki 19 m. amžiaus) atskirai, kiekvienos srities pirmos premijos laimėtojui skirdama 50 dol. premiją, o antrosios premijos laimėtojui — "Ateities" 1 metų prenumeratą.

Konkurso piniginėms premijoms reikia 600 dolerių. Iki šiol atsiliepė tik dr. J. Gliaudelis, kaip pernai, taip ir šįmet paskirdamas 50 dol. vienai premijai. Galintieji prašomi tapti mecenatais. Premijos bus įteiktos "Ateities" vakare, š.m. spalio 29 d., Chicagoje.

Prašymas paremti "Ateitį"

Redakcija, administracija ir leidėjai svarstė klausimą, ar pakelti prenumeratos mokestį. Prenumerata metams vos 7 dol., o prenumeratorių, nors padaugėjo paskutiniu metu, nėra jau tiek daug. Pasitikint tolimesnėm savanoriškom aukom, buvo nutarta šiems metams prenumeratos dar nepakelti. Labai prašome visų šalia prenumeratos mokesčio pasiųsti auką: iš daugiau išgalinčių prašome daugiau. Tikimės, kad atsiras pavienių asmenų ar ateitininkų vienetų, kurie, "Ateičiai" padovanodami bent 500 dol., taps žurnalo vieno numerio mecenatais. Iš anksto nuoširdžiai dėkojame.

"Ateities" redakcija, administracija ir leidėjai

Atsiųsta paminėti

Feliksas Jucevičius. MINTIS DIALEKTINIAME ŽAISME. Filosofijos sampratos raida. Turinyje: Filosofija kaip mokslas apie būtį, Mintis mokslo revoliucijos sukūryje, Mintis idealizmo ir materializmo kryžkelėje, Filosofija ir fizika. 1977. 273 psl.

Migelis Unamuno. VIENOS AISTROS ISTORIJA. Romanas. Išvertė Povilas Gaučys. Viršelis Vytautas Virkau. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Išleido Rūta. 1977 m. 159 psl.

"Ateities" sekančiuose numeriuose...

"Ateities" redakcijos "stalčiuose" gegužės mėn. pradžioj yra ši medžiaga, kurios dalis bus atspausdinta birželio numeryje: prof. dr. Juozo Ereto atminimai "Kaip šveicaras patenka į lietuvių tarpą", rašyt. Vytauto Alanto romano ištrauka "Kodėl juokėsi Motiejus", dail. Vlado Žiliaus tapybos ir grafikos darbai (laukiame dailininko atsakymų į klausimus apie jo kūrybą), rašyt. Jurgio Gliaudos apsakymas "Praradimas kalnuose", kun. dr. Kęstučio Trimako užmegztas pokalbis su dr. Jonu Adomavičiu apie žmogiškumą ir krikščionišką atsinaujinimą, Viktoro Nako kritiškas žvilgsnis į studentus ateitininkus (į jo žvilgsnį kritiškai žvelgia Virgus Volertas ir Danutė Norvilaitė), Studentų Ateitininkų Sąjungos pirmininko Sauliaus Girniaus atsakymai į klausimus, ses. Onutės Mikailaitės straipsnis "Žmogaus širdies teologija Šventraštyje", Petro V. Kisieliaus svarstymas "JAV Pasaulio Lietuvių Sąjungos padėtis: laikinis snaudulys ar išdžiūvęs šaltinis", Tauros Zarankaitės eilėraščiai ir kt.

ALp(LKA)1786
1977, Nr.5

90.725.278